

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Pedagogická fakulta

Katedra pedagogiky a psychologie

Bakalářská práce

Hodnoty a postoje reprezentantů současných subkultur

Autor práce: Lenka Seidlová

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Miroslav Procházka, Ph.D.**

Studijní obor: Sociální pedagogika

České Budějovice 2016

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucímu bakalářské práce panu Mgr. Miroslavu Procházkovi, Ph.D., za odborné vedení, ochotu, trpělivost a cenné rady při vypracování závěrečné práce. Velké poděkování patří mé celé rodině a přítelkyni Pavlínce, za podporu, pomoc a nesmírnou trpělivost při psaní bakalářské práce i v průběhu celého mého studia.

Anotace

Bakalářská práce v teoretické části objasňuje základní pojmy jako například subkultura, hodnoty a postoje. Dále jsou charakterizovány vybrané subkultury, a to trampové, motorkáři a skateboarding. Praktická část se zabývá kvalitativním šetřením, metodou polostrukturovaných rozhovorů, které jsou zaměřeny na specifika životního stylu a na ideologii jednotlivých vybraných subkultur. Cílem práce bylo objasnit hodnoty, postoje a zjistit ideové a materiální znaky reprezentantů vybraných subkultur.

Klíčová slova: kultura, kontrakultura, subkultura, hodnoty, postoje

Abstract

In the theoretical part of this bachelor thesis its basic terms are defined, such as a subculture, values, and attitudes. Furthermore, a few specific subcultures are described: Czech tramps, motorbikers and skateboarders. The practical part presents the results of a qualitative research. Using semi structured interviews we explored the lifestyle and ideology of the chosen subcultures. The aim of the thesis was to illuminate the values and attitudes of members of such subcultures and to identify the ideological and material aspect of their particularity.

Key words: culture, counterculture, subculture, values, attitudes

Obsah

Úvod.....	7
1 Vymezení základních pojmů.....	9
1.1 Kultura.....	9
1.2 Kontrakultura.....	11
1.3 Subkultura.....	11
2 Počátky zkoumání subkultur.....	15
2.1 Chicagská škola.....	15
2.1.1 První generace chicagské školy.....	16
2.1.2 Druhá generace chicagské školy.....	16
2.1.3 Třetí generace chicagské školy.....	16
2.2 Birminghamská škola.....	17
2.3 Postsubkulturní teorie.....	18
3 Hodnoty.....	19
3.1 Vymezení pojmu hodnota.....	19
3.2 Funkce hodnot.....	19
3.3 Činitelé působící na změnu hodnot.....	20
3.4 Postoje.....	21
3.4.1 Základní vymezení.....	21
3.4.2 Funkce postojů podle R.L. Atkinson.....	22
3.4.3 Změny postojů.....	23
3.4.4 Postoje a motivy.....	23
3.4.5 Postoje a potřeby.....	23
3.4.6 Postoje a chování.....	23
3.5 Pedagogický pohled.....	24
3.6 Sociologický pohled.....	24
3.7 Filozofický pohled.....	25
3.8 Psychologický pohled.....	25
4 Vznik a utváření subkultur ve světě.....	26
5 Vznik a utváření subkultur u nás.....	27
6 Charakteristika vybraných subkultur.....	30
6.1 Tramping.....	30

6.2	Motorkáři	32
6.3	Skateboarding	33
7	Objasnění hodnot a postojů vybraných současných subkultur (vlastní výzkumné šetření)	35
7.1	Cíl výzkumu, představení reprezentantů a metodologie	35
7.2	Analýza výsledků výzkumu	38
8	Závěr a diskuze k praktické části	48
	Závěr.....	51
	Seznam použité literatury a zdrojů	53
	Seznam tabulek.....	57
	Seznam příloh.....	58

Úvod

Pojem subkultura je v posledních letech slyšet stále častěji. O subkultuře slýcháme v televizi, v rádiu, čteme o ní v novinách, v časopisech. Ale přesto je stále mnoho lidí, kteří nevědí co si pod tímto pojmem představit.

Co je to vlastně subkultura? Může to být i specifická skupina, u které je možno zaznamenat určité odlišnosti v chování, je nositelem zvláštních či odlišných norem a pravidel společnosti, vzorců chování, hodnot a životního stylu. Přesto je stále součástí dominantní společnosti.

V mé bakalářské práci na téma „Hodnoty a postoje reprezentantů současných subkultur“ se budu snažit aspoň malou měrou osvětlit některé záměrně vybrané subkultury. Můj výběr tématu bakalářské práce byl ovlivněn i tím, že již v prvním ročníku na této škole jsem vypracovávala seminární práci na téma subkultury mládeže.

Dalším z důvodů, proč jsem si toto téma vybrala, je do jisté míry i určitá tabuizovanost subkultur. Jsem přesvědčena, že společnost ví velmi málo o této problematice, často hledí na odlišnosti s despektem, odmítáním a bez pádných argumentů, kterými je schopna odůvodnit svůj postoj. Morální prohra bývá až příliš často spojována s pouhou odlišností od většinové kultury. Sama jsem byla v několika případech svědkem, kdy pouhý vzhled stačil k pomyslnému „zaškatulkování“. Odsoudit je velmi snadné, ale za důležitější považuji si uvědomit, že motivací stát se členem minoritní kultury, může být pouze odlišný zájem, záliba či koníček. Dle mého názoru by se vztah k určité subkultuře měl posuzovat zejména podle nastavených hodnot, politizace, alternativního životního stylu, ale také podle vztahu k sociální struktuře.

Můj výběr byl také do jisté míry ovlivněn tím, že řada osob z mého okolí jsou členy určité subkultury. Záměrně jsem vybrala jednu, která je blízká lidem starší generace, další zastupuje generaci střední a poslední je tou, ke které se hlásí zejména generace mladší.

Cílem této bakalářské práce bude zmapování a objasnění hodnotového a postojového systému vybraných současných subkultur, které je možné pozorovat na našem území. Tyto subkultury jsou subkultury dospělých, což ovšem nedokazuje, že i tyto skupiny, čili subkultury, ztrácí na zajímavosti a jedinečnosti.

Teoretická část bude zaměřena na obecné vymezení základních pojmů, které s touto tematikou souvisí. V následujících kapitolách budou vysvětleny počátky zkoumání subkultur a pojmy jako jsou hodnoty, postoje a vznik subkultur u nás i ve světě. V závěru teoretické části popíši vybrané zkoumané subkultury, které budou výchozím bodem pro praktickou část.

V praktické části budu realizovat kvalitativní výzkum, metodou polostrukturovaného rozhovoru, jehož cílem bude zmapování a objasnění hodnotového a postojového systému informantů vybraných subkultur. Pokusím se identifikovat společné ideové základy a materiální znaky, které tyto zkoumané subkultury charakterizují. Též pohledy na jejich fungování. Nakonec představím zjištěná specifika životního stylu zástupců těchto skupin.

1 Vymezení základních pojmů

V této části se zaměřím na logické a tematické vymezení obsahu základních pojmů vztahující se k dané problematice.

1.1 Kultura

Pojem kultura má mnoho definic. Američtí antropologové C. Cluckhohn a A. L. Kroeber jsou autoři knihy, která vyšla v roce 1952. Obsahuje více než 300 definic z metodologického přístupu jako je axiologický, kulturně historický, filosofický, kulturně teoretický, strukturalistický, systémový, semiotický a další. Každý z nich vysvětluje kulturu svým osobitým způsobem (Kučerová, 1996).

Slovo kultura má svůj etymologický původ v antickém starověku. Vzniklo z latinského *colo, colere* a bylo původně spojováno s obděláváním zemědělské půdy.

„Novou dimenzi pojmu kultura odkryl slavný římský filozof Marcus Tullius Cicero (106-43 př. n. l.), když v Tuskulských hovorech (45 př. n. l.) nazval filozofii kulturou ducha. Tím položil základ pojetí kultury jako charakteristiky lidské vzdělanosti. Kultura již tehdy vystupovala jako hodnotící systém“ (Soukup, 2011, s. 16–17).

Ve středověku měl pojem kultura silný náboženský obsah. Souvisí s pojmem *kult*, a v dílech křesťanských autorů vystupuje ve smyslu uctívání (Soukup, 2000).

Kultura je objektem zájmu mnoha vědních oborů. Můžeme jmenovat psychologii, sociální psychologii, pedagogiku, sociologii, etnologii a další vědy. Poměrně mladou vědou, která se zabývá studiem a výkladem pojmu kultura, je kulturologie.

Dle Chrise Barkera (2006) patří hledisko kultury jako celého způsobu života, jazyka, nástroje, praktiky, výsledku reprezentací, artefaktů, moci a masové či populární kultury.

V dnešní době si pod slovem kultura představujeme souhrn životních forem, hodnotových ideí a životních podmínek lidí žijících v určité době a na nějakém území. Nemusí se týkat jen společenství jako celku, ale například jen jedné skupiny. Dále může označovat souhrn symbolických struktur a obsahu v dané společnosti (Jandourek, 2009).

Slovo kultura obsahuje znalosti, morálku, filozofii, potřeby, specifický jazyk, náboženství, právo, zvyky, módu, životní styl i spotřební vzorce chování. Kultura je společným souborem těchto znaků pro specifickou skupinu lidí, tedy společnost.

„Dnešní koncepce vnímá kulturu jako sféru hodnot přispívajících ke kultivaci člověka a rozvoji společnosti“ (Petrušek, Maříková, Vodáková, 1996, s. 547).

Podle *Velkého sociologického slovníku* je kultura *„souhrnný soubor informací. Tento souhrn zahrnuje soubory principů, pravidel, mravů a způsobů vzájemné komunikace uvnitř skupiny nebo společnosti a lidských artefaktů. Kultura je předávána výhradně negeneticky, čili učením“ (Hartl, Hartlová, 2010. s. 282).*

V nejobecnější rovině můžeme říci, že kulturu tvoří:

- kulturní artefakty,
- socio-kulturní regulativy,
- ideje,
- sociální instituce.

Za kulturní artefakty chápeme materiální výtvořiny lidské činnosti, socio-kulturní regulativy jsou společenské normy a pravidla lidského chování, v této rovině kultury tzv. kulturní vzorce chování jako jsou obyčejy, mravy, zvyky a tabu. Ideje představují různé nehmotné cíle, vize, hodnoty a představy budoucnosti lidí. Sociální instituce jsou nadosobní, relativně ustrnulé a koordinované komplexy normativně ustanovených mezilidských vztahů a řešení opakujících se životních problémů. Sociální instituce jsou společností respektovány z důvodu důležitosti udržení postavení daného sociálního celku či jeho části. Tímto celkem je myšleno zřízení, jako je stát, školství, náboženství, rodina, manželství, prostituce, korupce a další (Duffková, Urban, Dubský, 2008).

Kulturu můžeme vnímat jako pojem, který sumarizuje všechny sdílené normy, schopnosti, rituály, zvyklosti, vědomosti, způsoby chování, hodnoty, dovednosti a znalosti. Vše získáváme procesem socializace. Ještě by se dala kultura popsat jako rys pro různě velké společenské skupiny, které se vzájemně odlišují jedna od druhé. Ve shrnutí můžeme říci, že *„jednotlivá kultura je tedy specifický způsob života určité vymezené skupiny nebo společnosti lidí. Ten je dán vzorcem chování členů této společnosti, tj. zjevnými postupy chování a jednání, které může vnější pozorovatel sledovat. Tyto vzorce chování vedou k očekávání a přesvědčení, které opět vytvářejí další vzorce chování“ (Smolík, 2010, s. 27).*

1.2 Kontrakultura

Pojem kontrakultura je odvozen z latinského slova *contra*, v českém jazyce *proti* či *mimo*. Byl použit již v roce 1951 T. Parsonsem. Kontrakultura je z hlediska masovosti a komplexního charakteru považována za významný sociální jev druhé poloviny 20. století. (Smolík, 2010).

Vyjadřuje aktivní radikální postoj vůči hodnotám majoritní společnosti a vůči dominantní kultuře. Existence kontrakultury je na této dominantní kultuře závislá, neboť jen ve vztahu k ní, má smysl.

Termín kontrakultura můžeme definovat jako ostře kontraktní, protestní, opoziční typ subkultury minoritní skupiny, jejíž typickým znakem je nejen odlišnost v oblasti životního stylu, idejí, norem, hodnot, ale i nesouhlas s nimi a negativní sebeomezování vůči dominantní kultuře (Barker, 2006).

Rozlišujeme dva základní typy kontrakultury. Kontrakultura „*vznikající na okraji společnosti*“, například marginalizované skupiny narkomanů, bezdomovců, alkoholiků, zločineckých gangů apod. Druhý typ kontrakultury je „*kontrakultura spojována s potřebou protestu*“, pro které je charakteristická snaha prosadit potřebné změny nevyhovujících poměrů. Lze je spojovat s nejrůznějšími hnutími reagujícími na politické a sociální klima ve společnosti, na nemožnost seberealizace, oficiální politiky či oficiální kultury. S tímto druhým typem se můžeme setkat u revoltujících skupin mládeže snažících se o určitý umělecký, ekologický, sociální nebo politický program, který ale není součástí dominantní kultury (Petrušek, Maříková, Vodáková, 1996, s. 482).

„*Pokud se skupina distancuje od převládající kultury radikálně, lze mluvit o kontrakultuře*“ (Jandourek, 2008, s. 52).

1.3 Subkultura

V každodenním životě potkáváme lidi, kteří se nesnaží zapadnout mezi ostatní. Významným znakem pro ně je odlišení od dominantní kultury a také vyčlenění se proti většinovému proudu, tzv. mainstreamu (Smolík, 2010).

Být odlišný svým vzhledem, výrazem, chováním, stylem a myšlením, to jsou příznivci, reprezentanti a členové subkultur.

Pojem subkultura má mnoho podob a definic. Ještě žádná nebyla ustanovena jako ta jediná, ještě nebyla vytvořena jednotná definice.

Za nejstarší definici pojmu subkultura se považuje ta, která se objevila v práci Gordona z roku 1947. Subkulturu považuje za „*pododdělení národní kultury, složené z kombinace sociálně situačních složek, jako je třídní status, etnický původ, městské nebo venkovské osídlení a náboženská příslušnost, které tvoří svou kombinací fungující jednotu, jež integračně upevňuje na ní se podílející jedince*“ (Geist, 1992, s. 474).

E. Curtis a R.D.Lambert považují subkulturu za lokální kulturu, ve které vidí méně či více odlišný soubor norem, hodnot, náboženství, které mají jisté skupiny ve společnosti. Tyto skupiny se liší od jiných. Subkultura je zahrnuta v kultuře společné pro členy rozsáhlé společnosti, má tak méně či více společné prvky (Geist, 1992).

Stručnou definici podává R. Holmes, který subkulturu označuje jako „*skupinu, která je částí širší kultury, ale má své odlišné normy, hodnoty a životní styl*“. Značně variabilní je stupeň v jakém se subkultura od hlavního proudu odlišuje (Geist, 1992).

V *Přehledu antropologických teorií kultury* se můžeme dočíst, že subkultury se řadí do sociokulturních systémů a můžeme je zkoumat právě díky tomu, že antropologické teorie kultury dovolují „*charakterizovat a klasifikovat různá společenství v čase a prostoru podle jejich specifických kulturních prvků a komplexů*“ (Soukup, 2000, s. 15).

Soukup dále uvádí, že subkulturu lze definovat jako sociální skupinu, jejíž ideje, artefakty i sociokulturní regulativy se odlišují v jisté míře od majoritní kultury. Ta tvoří kontextuální rámec dané společnosti (Soukup, 2000).

Dle Barkera ve *Slovníku kulturních studií* je ústřední složka subkultury právě kultura. Ta tradičně odkazuje v tomto pojmu k celému způsobu života a tím je svět pro obyvatele čitelnější. Předpona „sub“ potom nasvědčuje o svébytnosti a odlišnosti od převládající společnosti. Backer přímo uvádí, že „*Subkulturu tedy tvoří skupiny lidí, kteří sdílejí zvláštní hodnoty a normy, v nichž se rozcházejí s dominantní nebo mainstreamovou společností, a které nabízejí mapy významů, díky nimž je svět pro členy subkultury srozumitelný*“ (Barker, 2006, s. 185).

V *Sociologickém slovníku* pak Jandourek charakterizuje subkulturu jako kulturu dílčí skupiny, která se diferencuje. Odlišuje se více či méně od převládající kultury většinové a kultury oficiální (Jandourek, 2007).

Podle *Velkého sociologického slovníku* je subkultura definována jako

- soubor specifických hodnot, norem, vzorců chování a životních stylů vyznačující se pro určitou společenskou skupinu v rámci dominantní kultury,
- specifická skupina nebo specifické společenství lidí, jsou nositeli i tvůrci odlišných norem, vzorců chování, hodnot a zvyků. Symboly, vzhled, odívání a především viditelně odlišným životním stylem se diferencují od společenství lidí. Většinou je to sdružení lidí, kteří se vzájemně vyhledávají a podporují,
- dílčí kategorie uvnitř širší kultury, tyto skupiny jsou reprezentovány určitou částí populace (Petrusek, Maříková, Vodáková, 1996).

V *pedagogickém slovníku* Průcha, Walterová a Mareš definují subkulturu jako „*kulturu odlišnou upřednostňovanými hodnotami a způsoby chování) od dominantní kultury, jež je přesto jejích součástí*“ (Průcha, Walterová, Mareš, 2013, s. 294).

Podle Matouška (2011) jsou subkultury v našem prostředí prozatím vedlejším jevem, neboť naše společnost zatím není tolik otevřena novým způsobům. V zemích, které mají dlouhou tradici svobodné společnosti a jsou ekonomicky rozvinutější, je tomu právě naopak.

Dle Dubničky (2012) se subkultury vytvářejí ze sociálních vrstev a také se s nimi identifikují. Ale fakticky se členové subkultury snaží dosáhnout identických cílů avšak jiným způsobem, případně jinou formou. Formou, která je pro ně dosažitelná.

Každý autor či autorka definuje tento pojem jinak, a tudíž existuje nespočet definic, jejichž význam se od sebe liší.

Podle Kolářové (2011) toto jsou základní charakteristiky subkultury, které uvedla ve své knize *Revolta stylem*:

- subkulturu můžeme považovat za podkategorii,
- subkultura je podkategorií kultury a v tomto směru ji viděl Gordon jako podmnožinu kulturních schémat a součást populace státu. V dnešní době je spousta subkultur transnacionálních,
- subkultura svou formulací má blízko k pojmům skupina či komunita. Členové subkultur se odlišují od jiných sociálních skupin tím, že mají něco společného (zájem, činnost),
- subkulturu lze chápat jako volbu specifického životního stylu,
- subkultury se považovaly za dno společnosti a souvisely se sociálním rozvrstvením společnosti,
- pojem subkultura se v nemalé míře používá v každodenním životě,
- na vytváření subkultury se v současné době mnohdy podílejí média,
- pojem subkultura se vztahuje k vyhraněnějšímu pojmu kontrakultura.

Subkultury ozvlášťují majoritní kulturu novými hodnotami a vzorci chování. Bývají živnou půdou nových kulturních i sociálních trendů. Ty se poté mohou uplatnit. Subkultury a její tolerance společností je indikátorem vyspělosti demokracie (Buryánek, 2005).

2 Počátky zkoumání subkultur

Každá významná škola se zaměřovala na konkrétní subkulturní kategorie. Na nich poté manifestovala své teorie. Lidi na okraji společnosti jako prostitutky, taxi-dancers, neboli tanečnice za peníze, tuláci, vagabundi, zločinci, to byl výzkumný vzorek pro chicagskou školu. Birminghamská škola si zvolila příslušníky subkultur: punk, mods i skinheads. Postsubkulturní teorie vznikaly v období velkého rozmachu taneční kultury (Kolářová, 2011).

2.1 Chicagská škola

První sociologický směr, který se zaměřil na subkultury, můžeme označit nesporně proslulou chicagskou školu. Zde byla v roce 1892 založena katedra sociologie a antropologie, která dlouho dominovala v oblasti americké sociologie.

Univerzita svůj zájem zaměřila zejména na deviantní jedince. Pozornosti neunikly ani různé komunity osob jako např. prostitutky, bohémové, nezaměstnaní, narkomani, přistěhovalci. Tyto lidé nepředstavovali majoritní společnost. Označovali je jako *divné* na spodku společnosti, *ty dole*. Studovali je prostřednictvím biografických metod neboli labelling theory. „*Chicagská škola jako první na světě detailně zmapovala výskyt sociálních deviací v určitých teritoriích a nabídla řadu výkladů souvislostí tohoto chování se sociálními i nesociálními procesy v prostředí města, nacházejícího se v hlubokých sociálních změnách*“ (Munková, 2013, s. 30).

Zkoumání subkultur má historicky dva rozdílné základy. Jsou to naprosto odlišné nejenom prostorově, ale také teoreticky a metodologicky. Začátky výzkumu subkultur začaly ve dvacátých letech dvacátého století americkými sociology. Studovali jak hudební subkultury, tak i etnické enklávy, mládež, zločince a následné okrajové skupiny společnosti. Emfáze byla zdůrazňována na empirickou analýzu toho, jaký je život členů uvnitř jejich subkultury. V sedmdesátých letech dvacátého století se chicagská škola americké sociologie v rámci výzkumů zaměřila na formy deviací. Zkoumala důsledky jednání, které byly považovány za společensky neakceptovatelné. Ale tímto pohledem

došlo k prezentování subkultur jako sociálního problému. Velkou předností této školy bylo, že badatelé vyhledávali přímý kontakt s lidmi (Janeček, 2011).

Smolík (2011) ve své knize *Subkultury mládeže* uvádí, že chicagská škola měla tři generace.

2.1.1 První generace chicagské školy

W. Thomas a F. Znamiecky a jejich výzkumy o zkušenostech polských imigrantů v Americe. Tato tvorba vycházela ze studia obsáhlých sbírek dokumentů. Ty jim poskytl R. E. Park, bývalý novinář, který se stal v roce 1913 vedoucím katedry sociologie. Park zkoumal sociologii města a orientoval se na výzkum dílčích sociálních skupin zejména na konflikt a sociální kontrolu v rámci sociálních vztahů. Důraz kladl na postoje, chování, procesy, tradice, zvyky i stanoviska.

Prvkem první generace byl také výzkum kriminálního chování. Výzkumy prokázaly „především existenci různorodých sociálně-ekologických oblastí v Chicagu, kde platila odlišná pravidla chování, a proto i kriminální chování bylo vnímáno jinak a jeho výskyt byl častější než v jiných částech města“ (Smolík, 2010, s. 90–91).

2.1.2 Druhá generace chicagské školy

Tuto generaci reprezentoval především Herbert Blumer. Svá studia na této škole ukončil v roce 1928. On sám se empirickým výzkumem nezabýval. Ovšem pod jeho dohledem a s jeho podporou vzniklo mnoho pozoruhodných prací. Nejznámější se stala etnografická a evaluační studie z prostředí lékařské fakulty pod názvem *Boys in White*.

2.1.3 Třetí generace chicagské školy

A. Strauss, E. Hofman a H. Becker – bývalí studenti univerzity. A. Strauss se podílel na rozvoji lékařské sociologie. E. Hofman nastínil nový přístup ke zkoumání interakcí

mezi jedinci. H. Becker vyniknul studií *Outsiders*, kde popisuje sociální svět jazzových hráčů a vývoj vzniku návyku na kouření marihuany. P. G. Cressey zase publikoval svou studii *The Taxi-Dance*, která se týkala taxi tanečních klubů (Smolík, 2010).

Významný představitel třetí generace byl A. Cohen, který formuloval teorii delikventní subkultury podle které „*subkultura znamená kolektivní reakci na problémy vznikající ze sociální nerovnosti, kdy společnost není s to jedinci nabídnout uspokojivé řešení jeho situace podmíněné sociálními důvody*“ (Smolík, 2010, s. 64).

2.2 Birminghamská škola

Na práci Chicagské školy navazuje od sedmdesátých let dvacátého století britská škola, kterou představuje birminghamské Centrum pro současná kulturní studia (Centre for Contemporary Cultural Studies – CCCS). V Anglii vznikaly opoziční subkultury dospívající mládeže. Ta pod působením industrializace, rozvojem masmédií, demografie, zvýšenou mobilitou a vylepšením finanční situace, získávala nezávislý charakter. Vznikaly nové subkultury jako teddy boys, punks, skinheads, mods.

CCCS vzniklo jako důsledek změny sociální situace v poválečné Evropě zvýšenou migrací, politickou sférou a zvýšením zájmu o subkulturní studia. Nové subkultury se staly středem zájmu tohoto centra. Lidé i odborníci potřebovali objasnit singulární subkultury, výchovu a vzdělání, gender i rasu. S. Hall patřil mezi nejdůležitější představitele CCCS. Navázal na koncept hegemonie, který vytvořil Gramsci. Hegemonie je činný nástroj moci, jehož cílem je přeměna obecného povědomí a dosáhnout svého cíle (Smolík, 2010).

Jelikož birminghamská škola vycházela z neomarxistického přístupu ke třídě a moci, byly subkultury chápány jako projev vzdoru. Ten odrážel boj mezi buržoazií a proletariátem. Subkultury byly pojímány jako snaha o odlišení se od rodičovské dělnické kultury i dominantní buržoazní kultury. Chicagská škola se odlišovala od představitelů birminghamské školy tím, že se zabývali více sémiotickou analýzou stylu a mediální analýzou. V sedmdesátých letech a osmdesátých letech byly subkultury posuzovány jako konsekvence strukturálních problémů v sociálních vrstvách. Načež jedinci tyto problémy řešili pomocí hledání individuality, odlišnosti a stylu (Janeček, 2011).

Pro Hebdiga (2012) je zásadní distinkcí styl, ten je obrazným narušením sociálního řádu. Vzorce chování, oblečení a jazyk, těmi se dělnická vrstva odlišuje od dominantní kultury. Ve stylu je utkvěle přítomna revolta. CCCS percipuje styl dělnické vrstvy jako nezávisle politický, jako reflexivní a kontra-hegemonní. Subkultury dělnické vrstvy jsou chápány jako imaginární oázy, které se snaží odolávat dominanci kapitalistického řádu. Jejich hranice jsou stanoveny jazykem a stylem.

„Smysl subkultury spočívá vždy v odporu a styl je oblastí, ve které se opoziční definice střetávají s největší silou“ (Hebdige, 2012, s. 3).

2.3 Postsubkulturní teorie

V *Subkulturách mládeže* Smolík (2010) uvádí, že otázky a problémy související se stávající subkulturní teorií vedly ke zrodu postsubkulturních teorií. Tato teorie se v rámci výzkumů objevuje v posledních letech. Tento přístup výzkumu vyvstává ze situace, kdy jsou dnešní subkultury mládeže přiznačně komplexnější stratifikací. Představitelé postsubkulturní teorie často kritizovali dlouhodobě uznávanou birminghamskou školu za přehlížená témata jako nedostatečná pozornost ženám v subkultuře.

Od devadesátých let dvacátého století až do dnešní doby působí na jedince masové módní trendy. Daný jedinec se tedy nemusí považovat za člena či součást subkultury, ale jen za výraz módních trendů. Na počátku devadesátých let vzniklo rozsáhlé množství nových stylů a jejich odnoží. V důsledku toho nebylo jednotlivé subkultury možno spolehlivě definovat a popsat. Dnes se často hovoří více o scénách, kmenech, stylech či klubové kultuře (Smolík, 2010).

3 Hodnoty

Podobně tak jako pojem postoje je i téma lidských hodnot velmi rozsáhlé. V životě člověka a společnosti zní otázka, co je důležité a žádoucí, každý den už od pradávna. Problematikou a definováním hodnot se zabývaly vědní obory jako filozofie, sociologie, psychologie i teologie. Jeho porozumění je závislé na souvislosti daného oboru. Uvažování o hodnotách bylo tradiční doménou filozofie. Z té se v devatenáctém století oddělila samostatná filozoficko-sociologická disciplína axiologie, jejímž základním účelem je zkoumání hodnot. Na základě mnoha úhlů pohledu je velmi těžké nalézt shodu, pokud jde o význam, podstatu nebo původ lidských hodnot. V nadcházející kapitole se pokusím o stručnou analýzu tohoto tématu.

3.1 Vymezení pojmu hodnota

Hodnota je mnohoznačné slovo a proto je velice obtížné definovat komplexně tento pojem. V humanitních vědách se vyskytují podstatné rozdíly v jeho chápání, a proto je třeba na něj nahlížet z odlišných pohledů.

3.2 Funkce hodnot

Individuální funkce hodnot

- funkce podpoření procesu adaptace člověka na fyzické a sociální situace

„Hodnoty, které plní tuto funkci, působí na člověka zejména v nových situacích. Představuje kritéria (stanové standardy), kterými člověk hodnotí situace, řeší konflikty a zaujímá odpovídající stanovisko. Jsou to vlastně velmi primitivní hodnotové funkce, které rovněž existují u nižších živočichů.“ (Cakirpaloglu, 2004, s. 403).

- funkce podpoření procesu individuálního růstu

Tuto funkci autor pojmenovává rovněž jako funkci překonávání vlastního bytí. „*Funkce podpoření procesu individuálního růstu má význam pro cíle a stavy s nejvyšším stupněm žádoucnosti. Jinými slovy, jsou to funkce zaměřené k ideálním stavům existence. Hodnoty, které plní tuto funkci, pojednávají např. o koncepci nejvyššího dobra, o morální dokonalosti nebo duševní rovnováze. V tomto smyslu může člověk vytvořit smysl života prostřednictvím duchovních hodnot a naplnit vlastní bytí.*“ (Cakirpaloglu, 2004, s. 403).

Společenské funkce hodnot jsou rovněž popsány pomocí jejich rozdělení do dvou skupin:

- funkce sociální integrace

„*Funkce sociální integrace souvisí s procesy udržení skupiny a celé společnosti. Jedná se zejména o sociální stabilitu, sociální aktivitu, sociální kontrolu a sociální prevenci deviantního chování*“ (Cakirpoglu, 2004, s. 404).

- funkce sociální racionalizace

„*Tato funkce hraje významnou roli v dynamice společnosti. Hodnota v tomto případě slouží k ospravedlnění společenských zájmů prostřednictvím nejširší společenské podpory (konsensu). Racionalizace transformuje dílčí zájmy různých vrstev (např. politických skupin) v hodnotový obsah, který je přijatelný pro největší počet subjektů uvnitř zájmové heterogenní společnosti.*“ (Cakirpoglu, 2004, s. 404).

3.3 Činitelé působící na změnu hodnot

Je celá řada faktorů, které během života působí na proces formování a přisvojování hodnot každého člověka. S vývojem jedince se mění subjektivní uspořádání hodnot. Jsou to např. věk, pohlaví, vzdělání, rodinné prostředí, zdravotní stav, finanční situace rodiny, velikost města-bydliště, politická a ekonomická situace v zemi, ve které jedinec žije.

3.4 Postoje

S pojmem postoje se setkáváme v psychologii, ale i v dalších vědních disciplínách. Jeho popularita vychází z předpokladu fungování kauzálního vztahu. Sociologové a psychologové chápou postoje jako pravděpodobný výskyt speciálního chování ve speciální situaci.

3.4.1 Základní vymezení

Specifické variace pro postoje bývají používány množstvím různých pojmů jako důvěra, víra, ideologie, soud, náklonnost, hodnota a jiné. Postoje nejsou samostatné jevy, nýbrž tvoří určitý komplex, který je uspořádaný v posloupný strukturovaný celek. Dílčí postoje mohou dosahovat větší anebo menší váhy, dle hodnoty, kterou mají v postojovém a hodnotovém systému osobnosti. Funkční složky postojů jsou emoce, afekty, předsudky, názory, přesvědčení, sklony, sociální interakce, veřejné mínění, postoje jiných osob, veřejná komunikace a mnoho dalších. Tyto činitele vytvářejí poměrně pevnou soustavu hodnocení. Ta se stává součástí hodnotového systému osobnosti (Geist, 1992).

Výrost vysvětluje, „*že poznání postojů umožňuje zformovat víceméně platné předpoklady o směrech budoucího chování jeho nositele*“ (Výrost, Slaměník, 2008, s. 127).

Postoje představují sympatie či nesympatie. Vyjadřují příznivé či nepříznivé hodnocení objektů, osob, skupin a situací. I když postoje zobrazují pocity, jsou mnohokrát propojeny s kognitivními funkcemi (Atkinson, 2003).

V *Sociální psychologii* se postoj charakterizuje jako poměrně stabilní charakteristika tedy psychologický sklon, který se projevuje v hodnocení konkrétní podstaty s určitým stupněm upřednostňování či odmítání. Přesto, že část postojů máme od narození, převážnou část získáme během našeho života, rovnou prostřednictvím osobní zkušenosti s objekty, ale i zprostředkovaně a to sociálním učením. V lidském životě postoje vykonávají funkci možnosti adaptovat se na prostředí (Výrost, Slaměník, 2008).

3.4.2 Funkce postojů podle R. L. Atkinson

- instrumentální funkce

Postoj, který zastáváme z praktických či prospěšných důvodů. Vyjadřuje nezvyklé případy naší touhy po dosažení prospěchu nebo odměny. Naše přání je vyhnout se trestu.

- znalostní funkce

Postoj, který nám pomáhá vytvářet si názor na svět. Vnáší řád do různorodých informací, jež musíme v denním životě absorbovat. Jsou to schémata, která nám dávají možnost účinně uspořádat a zpracovávat informace. Zjednodušovat realitu a zkreslovat naše vnímání událostí.

- hodnotová funkce

Postoj, který vyjadřuje naše hodnoty a sebepojetí. Je odvozen od hlubší hodnotové orientace nebo od sebepojetí. Vykazuje tendenci k vzájemné spojitosti.

- ego-obranná funkce

Postoj, který nás chrání před úzkostí či ohrožením naší sebeúcty. Podle Freuda, mechanismem obrany ega je projekce. Jedinec vytěsňuje neakceptovatelné impulzy a poté vyjadřuje hostilní postoje k druhým, u kterých tyto impulzy vidí. Teorie obětího beránka slouží k ego-obranné funkci. Jsou to negativní postoje vůči menšinám. Forma obviňování skupin z osobních a společenských problémů.

- sociálněadjustační funkce

Postoj, který nám pomáhá, abychom se cítili součástí společenství. Např. lidé, kteří zastávají určité přesvědčení a postoje, protože je zastávají přátelé, rodina. Skutečný obsah přesvědčení a postojů je méně důležitý než sociální vazby (Atkinson, 2003).

V *Psychologii Atkinsonové a Hilgarda* se uvádí, že chování lidí určitě ovlivňují nikoliv jen postoje, nýbrž i mnoho dalších faktorů. Jeden z nich je i míra zdrženlivosti v situaci. Mnohokrát musíme jednat způsobem, který neodpovídá vlastním pocitům a přesvědčením (Nolen-Hocksema a kol., 2012).

3.4.3 Změny postojů

Za klíčový prostředek navození změny postojů se považuje persvaze (přesvědčování). Persvaze při změně postojů může vést jednou ze dvou tras. Buď centrální trasou, kde jedinec reaguje na podstatné argumenty komunikace nebo periferní trasou, kde jedinec reaguje na neobsahové složky komunikace jako počet argumentů či na kontextové složky jako důvěryhodnost komunikátora i na příjemnost prostředí. Další zaměření vychází z jistého předpokladu. A to působení na pasivního jedince, kde příjemce persvozivní informace nemůže být tak efektivní jako působení na jedince, u kterého změnu postoje vyvoláme agilní účastí v různých sociálních situacích (Výrost, Slaměník, 2008).

3.4.4 Postoje a motivy

Od motivů bezprostředně usměřujících jednání se postoje liší vysokou mírou obecnosti a trvalosti. Motivы existují jenom tehdy, když současně živě vyvolávají určité chování. Naproti tomu postoj přetrvává i v čase nečinnosti. Jednotlivé různorodé a přechodné motivы mohou působit paralelně v rámci jednoho primárního postoje. Postoj tedy může být chápán také jako sekundární motiv. Nevyjadřuje určitý skutečný program činnosti či formu chování (Petrušek, Maříková, Vodáková, 1996).

3.4.5 Postoje a potřeby

Mohou existovat rozpory mezi postoji a potřebami. Člověk se může vzdát svých původních postojů v krizové situaci. V mnoha případech je to změna pouze dočasná (Kolektiv, 1996).

3.4.6 Postoje a chování

Atkinsonová (2003) uvádí, že ústřední důvod studia postojů je naděje, že nám umožní predikovat chování lidí. Rozeznání podmínek, trvání, utváření i změny postojů jsou předpokladem interpretace individuálního chování. V západním myšlení je hluboce

zakořeněn a také tento předpoklad v mnoha případech platí. Tato domněnka vychází z toho, že postoje člověka determinují jeho chování. V odlišných případech je spojitost postojů a chování determinováno mnoha jinými faktory. Může to být míra zdrženlivosti v situaci i tlak vrstevníků.

„Obecně řečeno, postoje nejlépe predikují chování, když:

- a) jsou silné a konzistentní,*
- b) mají úzký vztah k predikovanému chování,*
- c) jsou založené na přímé osobní zkušenosti,*
- d) si je jedinec svých postojů vědom“ (Atkinson, 2003, s. 620).*

3.5 Pedagogický pohled

V *Pedagogickém slovníku* je pojem hodnota převzat ze sociální psychologie a definován jako *„subjektivní míra důležitosti, kterou jedinec přisuzuje určitým věcem, jevům, symbolům, jiným lidem aj. Z pedagogického hlediska je kladen důraz na hodnotový systém mládeže, vzdělání jako společenskou hodnotu a hodnoty a postoje jako součást cílů a obsahů školní edukace vymezovaných ve vzdělávacích programech“ (Průcha, 2013, s. 91–92).*

3.6 Sociologický pohled

Podle Jandourka je *„hodnota vědomá nebo nevědomá představa o tom, co je žádoucí a je měřítkem pro rozhodování a jednání. V tom významu je v sociologii důležitým předmětem zájmu, protože v mnoha situacích vytváří kritéria pro posouzení správnosti jednání a míry závaznosti“ (Jandourek, 2007, s. 97).*

V *Sociální psychologii* je uvedeno, že *„hodnoty jsou objektivní přírodní a společenské jevy hmotné či duchovní povahy, které slouží k uchování a rozvoji základních vztahů mezi člověkem a společností, člověkem a přírodou, k uchování a rozvoji samotného lidského života“ (Výrost, Slaměník, 2008, s. 152–153).*

3.7 Filozofický pohled

Cakirpaloglu (2004) uvádí, že starořeční filozofové se věnovali otázce hodnot ve spojení s otázkou dobra, krásy, morálky, a to se v současné době objevuje i v axiologických a psychologických v učebních textech. *„Ve filozofii se hodnota pojímá jako kategorie morální, jež určuje normy chování“* (Durozoi, 1994, s. 109).

Z filozofického hlediska se dají hodnoty popsat nejen jako co je nutné, nezbytné a užitečné k životu, avšak i to, čeho si vážíme a obdivujeme, ceníme a milujeme. Hodnoty jsou zásadní kulturní kategorie, které koresponduje našim značným tendencím, ideálům i normám, zvláště pak sociálním, mravním a estetickým (Dorotíková, 1998).

3.8 Psychologický pohled

Psychologie vypovídá o hodnotách v souvislosti s lidskými potřebami. Hodnota je dále definována jako *„vše, co vede k uspokojování lidských potřeb, vše co vzbuzuje pocit libosti fyzické nebo psychické“* (Cakirpaloglu, 2004, s. 33).

Podle *Psychologického slovníku* jsou hodnoty *„vlastnost, kterou jedinec přisuzuje určitému objektu, situaci, události nebo činnosti ve spojitosti s uspokojováním jeho potřeb zájmů“* (Hartl, Hartlová, 2015, s. 192).

Dle Nakonečného je v sociální psychologii hodnota chápána jako *„míra subjektivního ocenění nebo míra důležitosti, kterou jedinec přisuzuje určitým věcem, lidem, symbolům a jevům a z toho plyne, že určitá věc může být hodnotou jenom pro člověka, který uvedenou věc považuje za hodnotnou“* (Nakonečný, 2011, s. 108).

4 Vznik a utváření subkultur ve světě

V padesátých letech ve Spojených státech amerických se utvářely subkultury beatníků, hoboes, Yippies a hipsters, které hledaly alternativní přístup k životu. Vyznávaly životní filozofii a styl s výraznými rysy sociálního protestu. V poválečné Anglii byla nejznámější městská subkultura Teddy Boys, která se objevila v jižních a východních částech Londýna. Byla to mládež dělnické třídy, která usilovala o co největší konzumní vyžití a trávení volného času. Byla známa svými negativními jevy. Charakteristika této subkultury byla v pouličních projevech násilí (Smolík, 2010).

V šedesátých letech vznikla v Americe subkultura hippies a v Anglii mods, dále pak v sedmdesátých letech punk, skinheads a rockers. Tyto subkultury vyjadřovaly rezistenci vůči třídě rozdělené společnosti. Odmítaly hodnoty a životní vzory středních tříd a identifikovaly se s vlastní, to je většinou s dělnickou třídou (Kolektiv, 1996).

V New Yorku v sedmdesátých letech vznikaly v prostředí portorikánských a černošských ghett prvotní graffiti, kteří prostřednictvím hip hopu v osmdesátých a devadesátých letech zaplavili Evropu i Československo.

Na přelomu sedmdesátých a osmdesátých let se v Evropě rozvíjely anarchistické a squaterské aktivity, které můžeme označit též za subkultury.

I přesto, že dominujícími zeměmi při vzniku subkultur byla Anglie a USA, shledáme, že se subkultury utvářely skoro ve všech západoevropských zemích. Důsledkem tohoto jevu bylo, že se subkultury rozšiřovaly do dalších států světa. V každé zemi získaly svou osobitou tvář, různorodě se přizpůsobovaly a vyvíjely.

5 Vznik a utváření subkultur u nás

Vznik a utváření subkultur v České republice, respektive i v Československu můžeme rozdělit na dvě etapy. Před rokem 1989 a v následujících letech. Rok 1989 byl přelomový z toho důvodu, že došlo k zásadním společenským zvrátům, které souvisely s přeměnami státního zřízení. Tyto změny se následně začaly projevovat i v hodnotách a postojích naší společnosti.

Mezi nejvýznamnější a nejstarší subkulturu dozajista patří tramping. Začátky trampingu spadají do konce první světové války. O jeho vznik se zasloužili dezertující vojáci, kteří se museli v lesích ukrývat z nutnosti. Svého významu tramping nabyl až později, v době první republiky. Této subkultuře se budu blíže věnovat v závěru teoretické části.

Další z prvních českých subkultur, které vznikly v době druhé světové války, jsou potápky. Hlásila se k americké kultuře a ke svobodnému životnímu stylu. Byli to výstřední tanečníci swingu a jejich tanečním partnerkám se říkalo bedly či kristýnky. Potápky a pozdější pováleční páskové byla zřejmě první česká revoltující mládež. Vyznačovali se typickým oděvem, zvláštním držením těla a také vlastním slangem. To vše vyjadřovalo vzdor mladé generace, která se vymezovala vůči nacistické protektorátní správě a později i komunistické moci.

V knize *Kmeny 0* autor píše o subkulturách a nezávislých proudech do roku 1989. Snaží se „propojit na časové ose kulturní tendence, které předcházely situaci, ve které se nacházíme v současnosti“ (Vladimír 518, 2013. s. 12).

Již v polovině šedesátých let se v Československu objevili první vlasatí mladíci, další subkultura s letitou tradicí a důležitým významem. Byla to velmi rozdílná subkultura a vyznačovala se značnou odlišností svých členů. Mezi máničky patřili například mladí intelektuálové, rockeři, metalisti, synové velvyslanců, rváči z hospod či čtenáři Baudelaira. Mladí muži začali nosit dlouhé vlasy z různých důvodů. Především to byl nový druh hudby a rockové idoly. Mládež si nechávala narůst dlouhé vlasy i proto, že byla inspirována kupříkladu Třemi mušketýry, indiánkami, skupinou Beatles či beatníky. Hlavním vzorem pro dospívající mladíky byli vlasatci ze západu. Napodobovali je nejen délkou vlasů, ale i experimentováním s návykovými látkami. Typickým oblečením byly hlavně džínové kalhoty, které v té době bývaly velmi těžko dostupné. Hlavním cílem těchto mániček byl

však nesouhlas s tehdejšími režimem. Vládnoucí komunistické straně se to samozřejmě nelíbilo a patřičně to dávala najevo. Pořádala akce a kampaně proti vybraným skupinám mládeže (Vladimír 518, 2013).

Přestože do roku 1989 zde byl totalitní režim a vládla komunistická strana pevnou rukou, subkultury a nezávislé společenské proudy přežívaly a rodily se nové. Jako například: Lenonisté, Underground, Motorkáři, Vlajkonoši, Folk, Kulturisti, Veksláci, Ekoaktivisté, Sci-fi, Výtvarníci, DM, Punk, Metal, Skate, Nudisté či Počítači.

Většina subkultur, které se vyskytovaly ve světě před rokem 1989, se po tomto revolučním roce a postupně v devadesátých letech dostaly až k nám. V těchto letech v naší zemi nastal zásadní zlom ve vývoji subkultur. V této porevoluční etapě výrazně přibýlo nových možností, jak trávit volný čas a zvýšila se informovanost. Začaly vznikat především subkultury s bohatou historií, které se zformovaly již před rokem 1989 jako odnože např. punku a skateboardu. Také subkultury s alternativním životním stylem, ať už to jsou politicky a aktivisticky zaměřené, jako je hardcore, straight edge či subkultury volnočasové aktivity bez pevné ideologie, např. sběratelé tenisek nebo motorkáři i subkulturní skupina Tattoo, která požírá příslušníky jiných kmenů.

Dále pak Skinheads, Punker, Graffiti, Hip-Hop, Squateři, Anarchisti, Taneční scéna, Metalisti, Hooligans, Rastafariáni, Neonacisté, Satanisté, Emo, Technaři, Hackeři, Gothic styl, Meatheads, Tuning, Queer a další. Tento výčet zdaleka neobsahuje všechny subkultury a kulturní menšiny, se kterými se můžeme setkat (Vladimír 518, 2011).

Rozvoj subkultur je možné přirovnat k živému organismu, který se stále mění vlivem prostředí, roste a transformuje se. Rychetský (2009) uvádí, že subkulturní život je současně z velké části porevoluční fenomén, který přibývá na síle. Stále narůstá počet lidí, kteří ho žijí. Zároveň je velmi důležité, že se snaží o přesah z malé kulturní enklávy k majoritě.

V současné době mnoho autorů uvádí, že pojem subkultura již není tak jasný a přesný jako dříve. Hodně subkultur splývá a prostupuje mezi sebou, ovšem ne všichni členové přistupují a dodržují pravidla subkultur. Muggleton (2000 in Smolík, 2010) uvádí, že dnešní subkultury jsou jen určitými estetickými kódy. Vhodně to formuluje v následujícím přehledu tabulka č. 1.

Tabulka č. 1: Rozdíl mezi moderním a postmoderním přístupem k subkulturám

MODERNÍ ÉRA	POSTMODERNÍ ÉRA
Jasná skupinová identita	Fragmentovaná identita
Stylová homogenita	Stylová heterogenita, plurality
Rigidní dodržování hranic	Flexibilní překročování subkulturních hranic
Subkultura je vnímána jako hlavní identita	Mnoho stylových identit
Vysoký stupeň ztotožnění	Nízký stupeň ztotožnění
Členství vnímané jako permanentní	Členství vnímané jako přechodné
Nízký stupeň subkulturní mobility	Přechodná náklonnost k subkultuře
Důraz na přesvědčení a hodnoty	Fascinace stylem a image
Politické vyjádření odporu	Apolitické cítění
Zaměřenost proti mediím, nedůvěra	Pozitivní vnímání médií
Autentické vnímání sebe	Vědomost neautentičnosti

Zdroj: Muggleton, 2000 in Smolík 2010

S nástupem digitálních technologií se některé subkultury u nás objevují nově. Získávají si své přívržence a utváří si své jádro. Mezi ně můžeme zařadit MMORPG, Virtual, OTAKU, Cosplay a jiné.

Dle Rychetského vládne rozdílnost nejen mezi jednotlivými subkulturami, ale také uvnitř nich. Podobně se ukazuje, že „*přestárlost některých členů moderních subkultur nevyovídá ani tolik o zastydlosti jednotlivců jako spíš o síle dané komunity, která je schopna pracovat i s něčím jiným než s pouhou generační revoltou. Ke slovu se tu hlásí vlastně kromobyčejná dospělost lidí, kteří svou kulturu sami vytvářejí a žijí, zatímco většina konzumuje kulturní počiny několika profesionálů*“ (Rychetský, 2009, s. 37).

6 Charakteristika vybraných subkultur

V této kapitole je mým záměrem stručné seznámení s vybranými subkulturami, s jejichž jednotlivými informanty budu v praktické části této bakalářské práce uskutečňovat rozhovory. Mnou vybrané subkultury jsem si zvolila z následujících důvodů. Tyto minoritní společnosti jsou pro mnohé lidi otazníkem a o jejich odlišnostech málo vědí. Proto je majoritní společnost mnohdy neuznává a odsuzuje. Mým záměrem je, aby tato práce vnesla alespoň trochu světla do těchto třech vybraných subkultur, které jsou průřezem několika věkových kategorií. Dalším důvodem je i fakt, že v prvním ročníku na této fakultě, jsem psala seminární práci na téma subkultury a sama jsem byla velmi překvapena, kolik informací pro mě bylo úplně neznámých a nových.

6.1 Tramping

V roce 1902 E. T. Seton založil v Americe hnutí mládeže zvané Woodcraft Indians, Lesní moudrost. Toto hnutí mělo najít cestu k návratu do přírody. V roce 1906 R. Baden-Powell, anglický důstojník, myšlenku Setona přizpůsobil anglickému prostředí. Ale již po dvou letech Powell, zdatný propagátor, zavrhl základní indiánskou myšlenku, zavedl větší disciplínu a pojmenoval jej skauting. Skaut – všezvěd.

V Čechách byl zakladatelem skautingu profesor A. B. Svojsík. Po návratu z Anglie, kde poznával skautský život v lesích a horlivost v konání dobra, založil český skauting, který přizpůsobil mentalitě českého národa. Jeho vývoj se zbrzdil první světovou válkou. Po konci války přišly do Čech americké filmy z Divokého západu (Hurikán, 1990).

Přibývalo divokých skautů odchovaných Junákem, tak se říkalo těm, kterým nevyhovovala organizovanost skautského hnutí. Začali jezdit z měst do přírody, tábořit, užívat svobody, odpočívat a sdružovat se. Významný vliv měla dobrodružná literatura (Karl May, Jack London a další) i populární westernové filmy. Samotné slovo tramp (anglicky tulák) bylo zřejmě převzato z románu Jacka Londa (Cesta), který vyšel v roce 1922 česky. Tzv. divocí skauti začali osídlovat údolí Vltavy, brdské lesy a vznikaly trampské osady. Dostávali se do konfliktů se společnostmi pro neorganizovaný svobodomyšlný charakter

hnutí. Vyhláška českého zemského policejního prezidenta Kubáta vyhlásila represivní opatření. Během třicátých let byl Kubátův zákon soudně zrušen (Janeček, 2011).

Další vývoj trampingu přetrhává druhá světová válka. Nacisté nejsou nakloněni volnému toulání se po lesích a trampské aktivity jsou zakázány. Ale do přírody se stále jezdí i v těchto novodobých dobách temna.

Po roce 1948 poválečné časy přinášejí celonárodní represi a ta má za následek příliv dalších členů, především skautů, po kterých v padesátých letech komunisti tvrdě šlapou. Tramping nemá žádné ústřední vedení a nikdy nebyl organizací. Nejde tedy dost dobře ho zakázat, ani vymýtit jako v případě skautingu.

O nelehké situaci skautingu svědčí dvě události, které vypovídají o nelibosti režimu s trampským způsobem života. Jako první událost byla Krvavý potlach v roce 1963 v Jetřichovicích na Děčínsku. Příslušníci VB a milicionáři ozbrojeně samopaly a psy velmi surovým způsobem rozehnaly trampský potlach. Následovaly výslechy, vyhazovy z práce a další represivní komunistické praktiky. Druhá událost se stala v roce 1977, tzv. Velká dynamitová show, kdy příslušníci a milicionáři zničili s pomocí výbušnin desítky srubů a osad v Brdech (Vladimír 518, 2013).

I v osmdesátých letech trampové utíkali do přírody, ven z města. S touto subkulturou byli lidé spjatí bez rozdílu věku, zaměstnání, z různého sociálního prostředí a měst. Únik za svobodou a přátelstvím, kde není nic a nikdo. Nikomu nenařizuje, co má dělat, říkat a co si má i myslet. To vše v době socialismu lidé nalézali uprostřed lesů.

Český tramping si vytvořil svoji vlastní kulturu. Skládají se trampské písně, kytara se stává nezbytnou součástí víkendového trampování, tak jako oděv, který má vojenské prvky dodnes. Tato subkultura má akceptované symboly a normy. Normy nemají charakter psaných zákonů, ale jejich dodržování je záležitostí osobní cti.

Po roce 1989 došlo k poklesu počtu lidí, kteří se trampingu věnují. Asi hlavní příčinou je seberealizace, především mládeže a změna jejich priorit. Ale i přesto si nadále udržuje svá specifika.

V počátcích určitě tramping představoval alternativní přístup k trávení volného času. Myšlenka a forma se samozřejmě měnily s dobou, avšak fakt, že tramping jako celek

ve všech svých etapách vývoje v menší i větší míře obsahoval sociální, kulturní, sportovní, vzdělávací, veřejné, rekreační a cestovatelské, hobby a manuální aktivity (Duffková, Urban, Dubský, 2008).

6.2 Motorkáři

Kořeny dnešních motorek sahají do doby po druhé světové válce, které k nám dorazily především z Ameriky. Ale již od roku 1917 oddíly německé a americké pěchoty využívaly vojáky na motorkách jako hlídky, spojky či kurýry. V období druhé světové války americké vojenské motocykly značky Harley-Davidson a německé vojenské motorky značky BMW byly využívány i na různé vojenské akce, průzkumné mise i vedly tanky do bitvy. V obou světových válkách byly motorky a jejich řidiči nezbytnou součástí armády.

Po skončení války byli tito řidiči poznamenáni prožitky z bojových situací a pro mnohé z nich byly motorky jediný způsob, jak se s touto skutečností vyrovnat. Byli hluční, agresivní, nerespektovali dopravní předpisy a z těchto obdobně smýšlejících motorkářů vznikl klub Hells Angels MC (Vladimír 518, 2013).

Po druhé světové válce jsme patřili ke světové elitě ve výrobě motorek, především JAWA a ČZ. Ať už to byly plochodrážní, silniční či motokrosové motocykly. Totalitní moc ovšem neměla zájem o udržení světového jména.

V komunistickém Československu byly oficiální i neoficiální motokluby, ale pouze pod hlavičkou Svazarmu. Akce, které se pořádaly, byly většinou společné dovolené, oslavy životních událostí či společné výjezdy. Dovolena byla většinou jízda tajného závodu. Členové klubu si většinou šili sami nášivky, oblečení se nedalo sehnat a tak někteří jezdili v pogumované kombinéze pro chemiky. I přesto, že se nedalo nic koupit, sehnat a příslušníci VB se svými pomocníky jim nedali pokoj, tak přes všechna tato úskalí, motorku milovali a motorka jim dávala svobodu (Vladimír 518, 2013).

Po konci komunismu v roce 1989 došlo u nás k rozmachu zájmu o motorky, který brzy vyprchal. „Dnes je v České republice přes 940 tisíc motorkářů a najdeme mezi nimi stejně širokou škálu lidských typů jako v celé společnosti“ (Vladimír 518, 2011, s. 434). Společné

znaky této subkultury jako jsou nutková potřeba pocitu svobody z jízdy, uvolněnost, schopnost snášet každé počasí, dostatek sebevědomí a rovnostářství, které se ale nějak vytrácí, stejně jako v celé společnosti (Vladimír 518, 2011).

Vzhled motorkářů pokračuje v duchu válečných veteránů jako kožené bundy, brýle a šátky. Jedno důležité specifikum motorkáři mají. Je to barva. Ať se jedná o MC klub nebo jen o klub fungující jako parta motorkářů, všichni mají svůj znak.

6.3 Skateboarding

Vznik této subkultury se datuje někdy na konec padesátých let a počátkem šedesátých let v jižní Kalifornii. Předchůdci skatu byli surfaři. Ti surfovali na moři a ne vždy byly vhodné povětrnostní podmínky. Tehdy vznikl nápad surfovat přímo ve městě. Přišroubovali kolečka z kolečkových bruslí na prkno, a skate byl na světě. V šedesátých letech byl tento sport populární. Jezdilo se i ve vypuštěných bazénech. V sedmdesátých letech byl skateboarding v krizi. Množily se nešťastné pády, zranění na ulicích a srážky s chodci. Z těchto důvodů se veřejnost postavila proti nim novými zákony a předpisy. „*A hned nato se objevilo velké množství fanoušků skejtu. Co je zakázané, to je zajímavé*“ (Doren, Pramann, 1994, s. 18).

Do Československé republiky se skateboarding dostal asi v druhé polovině sedmdesátých let dvacátého století. Kdo k nám jako první přivezl skate se přesně neví. Buď to byl student, který studoval v Anglii a vrátil se do vlasti, anebo bratři Formanové, kteří v roce 1976 byli v Americe, kde jejich otec získal Oscara (Overstreet, Nanoru, 2013).

Na konci sedmdesátých let se začali jezdit první závody u nás. Tato akce pomohla intenzivně rozšířit povědomí o této subkultuře. V roce 1985 vyhrál Luděk Váša zlatou medaili na mistrovství světa v Kanadě, skokem do výšky ve skateboardu.

V současné době patří skateboarding k subkulturám, které jsou velmi populární, zejména svým stylem oblékání. Hlavně široké mikiny a speciální boty jsou atraktivní i velmi pohodlné. Takto se oblékají i lidé, kteří nemají se skateboardingem nic společného, pouze zálibu v tomto pohodlném oblečení (Vladimír 518, 2011).

Dle Buryánka (2005) filosofií této subkultury je být volný, mít radost z pohybu, nebýt snob a jít až za hranice svých možností. Skateboarding má blízko k navazujícím adrenalinovým sportům. Jeho sympatizanti preferují hudební styly jako je hardrock či hip-hop. Jejich oblečení jsou široké volné kalhoty, mohutné sportovní boty, velká volná trika, mikiny s kapucí a čepice s kšiltem.

Dnes existuje oficiální organizace ČASS. Je to Česká asociace slalomu a skateboardu, která byla založena roku 2009 ustavující valnou hromadou a potvrzena téhož roku ministerstvem vnitra. To vše ukazuje na skutečnost, jaké působení mají některé subkultury na širokou veřejnost (Vladimír 518, 2011).

7 Objasnění hodnot a postojů vybraných současných subkultur (vlastní výzkumné šetření)

7.1 Cíl výzkumu, představení reprezentantů a metodologie

Cílem mé bakalářské práce je zmapování a objasnění hodnotového a postojového systému reprezentantů vybraných subkultur. Identifikovat společné ideové základy a materiální znaky, které tyto zkoumané subkultury charakterizují. A následně popsat pohledy na jejich fungování a představit zjištěná specifika životního stylu reprezentantů těchto skupin.

Jak jsem zmínila v kapitole 1.3 subkultura má mnoho podob a definic. Každý den potkáváme lidi, kteří se nesnaží zapadnout mezi ostatní (liší se například vzhledem, výrazem, chováním a myšlením). Ve své práci jsem představila tři, mnou vybrané, současné subkultury (tramping, motorkáři a skateboarding).

Výzkumné otázky pro tuto práci znějí:

1. Jak charakterizují informanti vliv vybrané subkultury na sebe, své hodnoty a svůj život?
2. Které hodnoty a postoje informanti uznávají za významné?
3. Jsou tyto hodnoty a postoje zkoumaných subkultur při vzájemném porovnání zcela odlišné nebo se v něčem shodují?

Pro získání dat jsem uplatnila postup na základě kvalitativní metody zkoumání. Mnoho metodologů chápe tento druh výzkumu pouze jako doplněk nadřazeného kvantitativnímu. I když později získal své uznání, dodnes nebyl úplně definován. Jde o proces hledání porozumění daného problému, který je založen na různorodých tradicích metodologických zkoumání. Tento výzkum poskytuje holistický a komplexní náhled, který je možno získat za pomoci analýzy textů, názorů účastníků výzkumu, a především je tento výzkum v přirozeném prostředí. Výzkumník na začátku vybírá téma, cíl výzkumu a jeho výzkumné otázky. Tyto otázky může během průběhu práce měnit či doplňovat, a proto z tohoto důvodu je kvalitativní výzkum považován za pružný typ výzkumu. Ovšem popisuje i určité nevýhody jako například, že znalost, kterou výzkumník získá, nemusí být zobecnitelná v rámci populace, ale též do jiného prostředí (Hendl, 2012).

Pro sběr dat v bakalářské práci byla použita metoda polostrukturovaného rozhovoru s reprezentanty vybraných současných subkultur. Zapsané rozhovory jsem analyzovala a poté kódovala.

Miovský (2006) uvádí, že polostrukturovaný rozhovor je zjevně naprosto nejrozšířenější podobou metody rozhovoru. Řeší mnoho nevýhod jak strukturovaného, tak i nestrukturovaného rozhovoru. Tazatel si vytvoří určité schéma, které je pro něj závazné. Poté si vytvoří okruhy otázek, na které se ptá, avšak pořadí otázek se během rozhovoru může měnit. Postavení mezi tazatelem a respondentem je rovnocenné.

J. Hendl popisuje v kvalitativním výzkumu kódování následovně: *„Kódování znamená stálé srovnávání fenoménů, případů, pojmů atd. a formulaci otázek ohledně textu (proces nepřetržitého srovnávání). Přitom se k částem empirického materiálu přiřazují označení neboli kódy, které jsou nejdříve pojmově velmi blízké textu a později se stávají stále abstraktnější“* (Hendl, 2012, s. 198).

Nejprve jsem zapsané rozhovory analyzovala. Tento proces se nazývá otevřené kódování. A. Strauss charakterizuje otevřené kódování jako *„...část analýzy, která se zabývá označováním a kategorizací pojmů pomocí pečlivého studia údajů. Během otevřeného kódování jsou údaje rozebrány na samostatné části a pečlivě prostudovány, porovnáním jsou zjištěny podobnosti a rozdíly a také jsou kladeny otázky o jevech údajů reprezentovaných“* (Strauss, Corbinová, 1999, s. 43).

V rámci otevřeného kódování jsem vyznačila opakující se jevy, okolo těchto jevů jsem soustředila pojmy, které s těmito jevy nějak souvisely, a následkem této činnosti poté vznikaly kategorie. Tento proces nazýváme kategorizací jako *„proces seskupování pojmů, které se zdají příslušet stejnému jevu“* (Strauss, Corbinová, 1999, s. 45).

Základním souborem výzkumné části byli reprezentanti současných vybraných subkultur (trampové, motorkáři a „skejt'áci“). Mezi informanty byli lidé různého věku, pohlaví, různého vzdělání a profesí. Účastníci byli vybráni metodou záměrného (účelového) výběru. Dle Miovského (2006) je možné za záměrný (někdy i účelový) výběr výzkumného vzorku označit takový postup, kdy jsou cíleně vyhledáváni účastníci podle jejich určitých vlastností, například příslušnost k sociální či jiné skupině. Podle stanovených kritérií, která jsme si určili, vyhledáváme cíleně jen ty jedince, kteří tato kritéria splňují a zároveň jsou

ochotni se do výzkumu zapojit. Měřítka pro můj výběr jsem si stanovila, aby informanti byli v době výzkumu z jedné ze současných subkultur. V okolí mé chalupy, kam jezdím, je velký počet motorkářů, a tak nebyl problém sehnat zástupce této skupiny. Představitelé trampingu mi byli doporučeni mou známou, která je dlouholetou členkou této subkultury a byla jednou z dotazovaných. Rozhovor s reprezentantem skateboardingu mi zajistil můj syn předáním kontaktu na svého kamaráda. Ten mi po našem rozhovoru zařídil setkání s dalšími členy této minoritní skupiny.

Celkem bylo realizováno devět rozhovorů. Oslovila jsem pro svůj výzkum osm mužů a jednu ženu. Pět účastníků mělo středoškolské vzdělání a čtyři vysokoškolské. Se zástupci subkultury tramping a motorkáři jsem se sešla v jejich oblíbených hospůdkách, s reprezentanty subkultury skateboarding jsem se naopak sešla ve skateparku. Na všech zúčastněných bylo vidět, jak se ve svém prostředí dobře cítí, a tím došlo i k naprostému uvolnění a příjemnému rozhovoru mezi námi. Šetření bylo realizováno v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů v platném znění. Na začátku rozhovoru byly splněny předpoklady pro správný průběh rozhovoru. Vždy jsem se představila a informovala je o účelu našeho setkání. Následně jsme se dohodli, jak bude rozhovor probíhat a jaký bude časový rozsah. V průměru jednotlivý rozhovor trval 30 až 40 minut. Rozhovor se skládal z deseti předem připravených otázek. Dále jsem účastníky výzkumu informovala o skutečnostech, kdo a za jakých podmínek bude mít přístup k vytěženým informacím. Etická pravidla byla dodržena. Souhlas s účastí ve výzkumu byl informantům předložen k podpisu. Ten však nemusí být jen písemný, což informanti využili a ústním souhlasem potvrdili rovněž i zaznamenání rozhovoru na nahrávací zařízení. Šetření bylo realizováno od prosince roku 2015 do ledna roku 2016. V první fázi byla shromažďována data prostřednictvím rozhovorů a poté byly rozhovory doslovně přepisovány.

Tabulka č. 2: Představení jednotlivých informantů, jejichž jména byla změněna

Účastník	Subkultura	Délka členství v dané subkultuře (roky)	Věk	Pohlaví	Dosažené vzdělání	Bydliště (kraj)
Lukáš	motorkář	19	42	muž	středoškolské	středočeský
Pavel	motorkář	16	46	muž	středoškolské	středočeský
Roman	motorkář	13	29	muž	středoškolské	středočeský
David	skateboarding	13	27	muž	středoškolské	středočeský
Marek	skateboarding	20	35	muž	vysokoškolské	středočeský
Ondra	skateboarding	18	28	muž	vysokoškolské	liberecký
Honza	tramping	42	59	muž	vysokoškolské	jihočeský
Jana	tramping	36	54	žena	středoškolské	středočeský
Ruda	tramping	40	60	muž	vysokoškolské	jihočeský

Zdroj: vlastní

7.2 Analýza výsledků výzkumu

Pro podrobnou obsahovou analýzu výsledků výzkumu je nezbytná transkripce, aby bylo umožněno nejpodstatnější části textu dle potřeby pročitat a dle návodu Hendla (2012, s. 208): „...*důležitá místa zdůraznit podtrháváním, opatřit komentářem nebo vytvořit seznamy a srovnávat jednotlivá místa textu.*“ Mnoho informací při přepisu do textové formy vyvolávalo další souvislosti, proto byl zapsán pouze výběr textu, který co nejvíce odpovídal daným cílům.

U některých výpovědí bylo poměrně obtížné se jednoznačně rozhodnout pro kategorie a podkategorie. Na závěr byl proveden soupis a vyhodnocení jednotlivých položek, které jsou podloženy citacemi respondentů.

Kategorie č. 1: **Subkultura** (Příloha č. 3)

Podkategorie: Motivace

Všichni informanti byli přivedeni do jednotlivých subkultur svými rodiči nebo kamarády bez ohledu, ke které subkultuře patří. Lukáš, Roman, David, Jana a Ruda se stali členy subkultur díky svým rodičům. Roman: *„Součástí subkultury jsem se stal asi před třinácti lety, po pořízení prvního motocyklu.“* Pavel byl z venkova a měl přístup k motorkám již od dětství: *„Vždy jsem měl rád motorky, i když se tomu ani motorka nedalo říkat. Od 12 let jsem jezdil na pionýrech a mopedech jako každý vesnický kluk.“* Ondru přivedla ke skateboardingu sestra: *„K 10. narozeninám mi ségra koupila skate. Začal jsem se učit sám na malém rantlíčku před školou a strašně mě to bavilo a baví mě to dodnes.“* Marek a Honza se stali členy díky svým kamarádům. Honza: *„K trampování mě přivedl kamarád před 42 lety. Byl starší a začínal jako skaut. Líbila se mi volnost pohybu v přírodě, sportovní aktivity a legrace na různých slezinách na osadách.“* Motorkáři dostali motorku, vyznavači skateboardingu dostali skate a u trampingu byla od dětství podporována láska k přírodě. Jana: *„Vždy jsem měla ráda přírodu, ale i lidi. Především to byla touha po úniku z tzv. civilizace, spojení lidí stejného smýšlení.“*

Podkategorie: Preference

Preference se shodovaly u motorkářů a trampů. Všichni tito informanti preferovali setkávání s lidmi, různé akce, sleziny a romantiku. Za motorkáře se vyjádřil Roman: *„V tu chvíli jsem měl asi potřebu poznávat další a další lidi okolo motorek pro zdokonalování se v řízení, servisu, poznávání trendů a prostě aby člověk nebyl za vola, když někam přijede.“* Za trampy citujeme Rudu: *„Toužil jsem po romantice a přírodu jsem miloval od narození. Volnost, svoboda, klid a tichý protest proti režimu.“* Informanti ze skateboardingu preferují individualitu sportu, přitahují je obrubníky, schody apod., tedy překonávání překážek. Marek: *„V 9. třídě mi kámoš, který už jezdil, ukázal skákání, jízdu z kopce, jako velká frajeřina mi připadalo sjet na prkně ze silnice na chodník a zpátky, ten obrubník mě fascinoval.“*

Podkategorie: Složení skupiny

Motorkáři a trampové se shodli i ve složení skupin, které popsali jako partu lidí se stejným zájmem. Motorkáři jsou lidé kolem motorek. Lukáš: *„V té době končily klasické zábavy a tak jsme začali jezdit na motorkách na výlety, na akce, o kterých jsme se dozvěděli od kámošů. Začali jsme ve čtyřech.“* Trampové jsou lidé se stejným myšlením. Ruda: *„K tomuto společenství lidí mě dovedli moji rodiče, kteří jezdili do přírody a scházeli se o víkendech na různých osadách. Toužil jsem po romantice a přírodu jsem miloval od narození.“* Členové skateboardingu opět hovoří o individuálním sportu, maximálně se zmiňují o jednom kamarádovi. David: *„Skateboarding je individuální sport, hraješ sám za sebe.“*

Podkategorie: Pocity

Zabývali jsme se i pocity členů jednotlivých subkultur. Roman, Marek, Ondra, Honza, Jana a Ruda v subkulturách prožívají pocit svobody. Motorkář Roman: *„Už tenkrát jsem se cítil svobodně, hezky svobodně a to jsem do té doby nezažil.“* Vyznavač skateboardingu Ondra: *„Jsem přitom svobodný, cítím se šťastně.“* Tramp Ruda: *„Volnost, svoboda, klid a tichý protest proti režimu.“* Lukáš má pocit výjimečnosti jako motorkář: *„Přišlo mi to jiný, než ostatní sporty, něčím výjimečným.“* Pavel má rád motorky a David obdivuje skoky na skate: *„Viděl jsem fotky, které mě nadchly. Skoky na skate.“*

Kategorie č. 2: **Podpora** (Příloha č. 4)

Podkategorie: Podpora rodičů

Dvě třetiny informantů byly podporovány ve svých zájmech rodiči (Lukáš, Pavel, Roman, David, Ondra a Jana). Motorkář Pavel: *„Má matka mě i snad podporuje, ale má strach, aby se mi něco nestalo.“* Zástupce skateboardingu David: *„Mám hodné rodiče. Ti mě vždy podporovali.“* Zástupce trampingu Jana: *„Celá moje rodina byla vždy součástí této subkultury.“* Lukáš a Roman však přiznali, že matky je podporovaly až později. Lukáš: *„Pohled mých rodičů byl od začátku kladný. Otec mě podporoval, matka až později, když jsem jí dokázal, že jsem si nerozbil ústa.“* Roman: *„K motorkám mě dovedl otec, který mi v 16 letech pořídil první motorku a dokopal mě k řidičskému průkazu. Máma byla značně proti, ovšem mužská přesila ji donutila k ústupu. Dnes by se dalo říci, že mám její podporu.“* Jedna třetina informantů se o rodičích nezmiňuje.

Podkategorie: Podpora manželky

Dvě třetiny informantů nehovoří o manželce a jedna třetina je podporována manželkou, přítelkyní nebo manželem (Lukáš, Marek a Jana). Marek: *„Manželka mě poznala už jako skejťáka. Nikdy mi nezakazovala a nezakazuje, když si vezmu prkno a jdu ven.“*

Podkategorie: Podpora okolí

Čtyři informanti jsou chápáni a podporováni okolím (Roman, David, Marek a Honza), Lukáš, Pavel a Jana tuto informaci neuvádějí. Roman: *„Většinu blízkých přátel jsem dokonce k ježdění přiměl, ať už aktivně nebo i pasivně.“* Ruda podporu okolí neřeší: *„Okolí neřeším. Za totalitního režimu to bylo těžší, ale dalo se to zvládnout.“* Ondra si myslí, že okolí nemá ke skateboardingu vztah: *„Společnost k této subkultuře nemá obecně pozitivní vztah, což je zřejmě dáno imagem.“*

Kategorie č. 3: **Účast rodiny** (Příloha č. 5)

Podkategorie: Účast manželky (přítelkyně)

U všech informantů mimo Davida se účastní akcí v subkulturách přítelkyně, manželky a manželé. Motorkář Lukáš: *„Manželka jezdí se mnou, dvě děti, které spolu máme, nám hlídají naši.“* Představitel skateboardingu Marek: *„Manželka na prkně nejezdí, ale dost často se na mě přijde s dětmi podívat, jak mi to jde.“* Trampka Jana: *„Můj manžel ano, protože je sám tramp.“* U Marka a Ondry se partnerky účastní pouze pasivně, u ostatních uvedených informantů aktivně. Ondra: *„Moje dívka nejezdí, ale ráda se na mě dívá. Dost často chodí do skateparku se mnou.“*

Podkategorie: Účast dětí

U 4 informantů se aktivit v subkulturách účastní i děti (Marek, Honza, Jana a Ruda).

Marek: *„Staršímu synovi jsem už skate koupil a pomalu ho učím, jak na to.“* Lukáš má děti ještě malé, proto je hlídají rodiče: *„Děti, které spolu máme, nám hlídají naši.“* Pavel, Roman a Ondra děti nemají a David uvedl, že se jeho aktivit ve skateboardingu rodina neúčastní: *„Moje rodina se mých aktivit neúčastní.“*

Kategorie č. 4: **Vliv na soukromí** (Příloha č. 6)

Podkategorie: Neovlivňuje

Jedna třetina informantů uvádí, že jejich život subkultura neovlivňuje (Lukáš, Ondra, Ruda). Ruda: „*Soukromý život není nijak ovlivněn, snad pouze tím, že mám koníčky spojené s přírodou. Sbíráám brouky.*“

Podkategorie: Ovlivňuje

Dvě třetiny informantů uvádí, že jejich život subkultura ovlivňuje (Pavel, Roman, David, Marek, Honza a Jana). Pavel: „*Tak motorkářství mi ovlivňuje můj soukromý život asi dost. Řekl bych tak skoro na 50 procent.*“ Tramp Honza: „*Můj soukromý život to ovlivňuje pouze v tom smyslu, že se nemusím na nikoho vázat.*“

Podkategorie: Zpestřuje

Všichni informanti uvedli, že členství v subkulturách jim zpestřuje život. Motorkáři vidí zpestření života v dobrodružství, v organizaci akcí a v životě jen pro motorku. Lukáš: „*Soukromý život mi to neovlivňuje, spíše zpestřuje náš rodinný život formou dobrodružství.*“ Vyznavači skateboardingu vidí zpestření v nebezpečí, zábavě, odměně za výkon a v neřešení žádných problému. Marek: „*V mém životě je skateboarding jedna z věcí, které jsou tady pořád, lidé odcházejí a přicházejí, ale skateboarding tady pořád je, je to zábava, je to něco, co mě odměňuje.*“ Trampové se nemusí na nikoho vázat, utvářejí si názory na lidi a mají koníčky spojené s přírodou (např. sběr brouků). Ruda: „*Mám koníčky spojené s přírodou. Sbíráám brouky.*“

Kategorie č. 5: **Setkávání** (Příloha č. 7)

Podkategorie: Místa setkávání

Všichni informanti bez ohledu na subkulturu se scházejí v klubovnách, v barech, v hospůdkách, v skateparcích, v osadách, ale i na různých akcích a závodech. Motorkář Roman: „*Dříve pravidelně v motocyklovém baru. Posledních cca 6 let spíše nahodile, a občas nějaký ten moto sraz, společné vyjíždky a výroční srazy.*“ Zástupce skateboardingu Ondra: „*Když sportujeme, tak ve skateparku, popřípadě na streetu, to jsou místa, kde jsou schody, pod kterými je chodník s hladkým materiálem, jako je nový asfalt nebo mramor.*“

Trampové organizují potluchy a sleziny. Jana: „*Máme společné campy-tábořiště, společné sruby, ty jsou dřevěné a v Praze hospody, kde se konají občasné a pravidelné srazy.*“

Podkategorie: Četnost setkávání

Dvě třetiny informantů se setkávaly pravidelně jedenkrát týdně (Lukáš, Pavel, Roman, Honza, Jana a Ruda). Pavel: „*Každý týden se setkáváme v klubovně, říkáme tomu house.*“ Roman, Honza a Jana se nyní setkávají méně pravidelně, např. jedenkrát za měsíc. Jana: „*Dříve každý víkend, nyní už méně. Pracovní vytížení dnešní doby nám ubírá čas na zábavu, a to je velká škoda. Naše setkávání není pravidelné, ale jednou za měsíc určitě.*“ David a Marek nemají pravidelná setkání. David: „*Nemáme pravidelná setkání.*“ Ondra tuto informaci neuvedl. Z výzkumu vyplývá, že motorkáři a trampové se scházejí pravidelněji než členové skateboardingu.

Kategorie č. 6: **Pravidla** (Příloha č. 8)

Motorkáři uvádějí mezi pravidla tykání, zdravení a pomoc. Pavel: „*Pomoc na silnici, zdravení zvednutím ruky na motorce, všichni motorkáři si tykají.*“ Vyznavači skateboardingu uznávají pravidla napsaná ve skateparcích, jinak vlastní pravidla psaná a nepsaná nemají. Marek: „*Možná se dá chápat jako pravidlo, že nosíme helmu, nekouří se a nepije se alkohol ve skateparku.*“ Trampové vyznávají pravidla, jako je chránit přírodu, volnost, nepodrazit přítele a pravidlo posvátného ohně. Honza: „*Existují nepsaná pravidla, která se přenáší, ale nikdo neřeší, jak je kdo dodržuje, protože většinou je nikdo neporušuje, např. pravidlo posvátného ohně. Do posvátného ohně se nic nehází.*“

Podkategorie: Psaná pravidla

Psaná pravidla uvádí Pavel, Marek a Ondra. Ondra: „*Můžu mluvit asi o pravidlech psaných ve skateparku, kde se nekouří, nepije alkohol a používají se ochranné pomůcky.*“

Podkategorie: Nepsaná pravidla

Nepsaná pravidla uvádí Lukáš, Pavel, Roman, Honza, Jana a Ruda. Lukáš: „*Nepsanými se řídí každý motorkář. Tykání, zdravení při jízdě a pomoc.*“

Podkategorie: Pravidla nejsou

Pouze David o žádných pravidlech neví: „*Já myslím, že ani jedno pravidla ve skateboardingu nejsou. Aspoň o nich nevím.*“

Kategorie č. 7: **Hodnoty** (Příloha č. 9)

Podkategorie: Rodina

Pro Lukáše, Marka a Ondru je důležitá rodina. Lukáš: „*Rodina, kamarádství, svoboda, krása z jízdy, odvaha, motorka, čest. Všechny tyto hodnoty, které jsou pro mě důležité, v motorkářství nacházím, včetně utužování manželství, kdy jsme spolu bez dětí a jako za svobodna.*“

Podkategorie: Přátelství

Pro Lukáše, Davida, Marka, Honzu, Janu a Rudu je to především o přátelství. David: „*Svobodu, přátelství, zdraví, volnost. Všechny tyto hodnoty nacházím v této subkultuře. Jednoduše řečeno: svoboda a kámoši.*“

Podkategorie: Svoboda

Pro všechny informanty bez rozdílu příslušnosti k subkultuře jde o svobodu. Marek: „*Svoboda, přátelství, sebevyjádření, to vše je můj životní styl a nacházím to ve skateboardingu.*“

Podkategorie: Ostatní hodnoty

Z dalších hodnot informanti vyznávají odvahu, čestnost, zdraví, práci, sebevyjádření, vzdělání a povinnost k přírodě. Pavel: „*Jak bych je asi seřadil? Svoboda jednoznačně na prvním místě, pak motorka, zdraví, práce.*“ Ondra: „*Vzdělání, rodina, svoboda, přátelství, klid.*“ Jana: „*Jako je čestnost, přátelství, rovné jednání, možnost vyjádření názoru, ale i láska k přírodě, zvířatům a určitě i k hudbě. Všechny tyto hodnoty jsou v trampingu.*“

Kategorie č. 8: **Vztah k subkultuře** (Příloha č. 10)

Marek a Honza vztah k subkultuře neuvádějí.

Podkategorie: Aktivní člen

Dvě třetiny informantů se pokládá za aktivní členy subkultur (Lukáš, Pavel, Roman, David, Jana a Ruda). Motorkář Lukáš: „*Tak určitě jsem aktivní člen. Účastním se skoro všech akcí.*“ Zástupce skateboardingu David: „*Chodím na soutěže, srazy a akce.*“ Trampka Jana: „*Jsem aktivní členkou. Účastním se srazů, potlachů i mimořádných setkání.*“

Podkategorie: Pasivní člen

Dva informanti se pokládají za pasivní členy (Roman a Ondra). Roman byl nejdříve aktivním členem, pak pasivním a nyní je opět aktivním členem motorkářů: „*Aktivní člen z počátku. Později spíše pasivní, krom společných moto výletů a výročních srazů, ale i tak jsem spíše individualista. Poslední rok zase aktivní člen vzhledem k mé práci, která je závislá na co největším počtu motorkářů. V podstatě jde o prezentaci firmy a doufám, že dobrou.*“

Podkategorie: Oblečení

Všichni informanti mimo Romana nosí oblečení typické pro danou subkulturu. Motorkáři nosí kožené oblečení. Lukáš: „*Jezdím v motorkářském oblečení. Motorkářskou koženou bundu nosím někdy, i když zrovna nejedu na motorce.*“ Na skateboarding se používají speciální boty, mikiny s kapucí a kšiltovky. Marek: „*Každá skupinka se skatem se stylizuje. Poslechem stejné kapely, oblečením, ať už širokými volnými kalhotami nebo úzkými, ale pohodlnými. Hlavní znak skejťáků je kšiltovka a skejťácký boty. Mikina s kapucí je taky jedním z hlavních znaků skejťáků.*“ Trampové nosí pohodlné oblečení většinou zelené barvy. Jana: „*Chodíme v oblečení, které nám vyhovuje na těle, a přírodu nedráždíme poslední módou.*“

Podkategorie: Společná hudba

Všichni informanti, mimo Romana a Ondry, poslouchají společnou hudbu. Motorkář Lukáš: „*Poslouchám hudbu (nejradši máme kapelu Brutus).*“ Vyznavač skateboardingu David:

„Tak určitě poslechem hudby, posloucháme stejné kapely, stejný styl muziky.“ Trampové rádi zpívají tramské písně s kytarou. Ruda: „Určitě poslechem hudby, samozřejmě tramské písničky s kytarou.“

Kategorie č. 9: **Návykové a omamné látky** (Příloha č. 11)

Podkategorie: Návykové látky

Všichni informanti užívají návykové látky, jako je pivo a tvrdý alkohol v přiměřené míře. Motorkář Roman: *„Jak by řekl Bolek Polívka „jsem normální alkoholik“. Mám moc rád sladší pivo. Tvrdý alkohol téměř nepiji, jen na vodě rum jako tekutý svetr.“* Zástupce skateboardingu Ondra: *„Panáka či pivo si občas dám.“* Tramp Honza: *„Pivu se nevyhýbám, ale jen v malém množství.“*

Podkategorie: Omamné látky

5 informantů někdy zkusilo kouřit marihuanu (Lukáš, Pavel, Roman, Marek a Ondra). Roman: *„Nekuřák a marihuanu jsem měl pouze 3x v životě. Tvrdé drogy vůbec neznám, ani nevím, kde bych je koupil.“* Ostatní informanti omamné látky odmítají (David, Honza, Jana a Ruda). Ruda: *„K omamným látkám je můj postoj velmi negativní.“*

10. kategorie: **Vlastní sdělení** (Příloha č. 12)

Jediný Roman se k této oblasti výzkumu nevyjádřil.

Podkategorie: Pocit radosti

Sedm informantů prožívá v subkultuře pocit radosti. Lukáš a Pavel z motorek: *„Udělal jsem si přestavbu z motorky Suzuki GSXR 1000 na Street. Dá se to vytáhnout až na 300 km za hodinu. Ale tak rychle nejezdím, jen jsem zkoušel, co dokáže.“* David a Marek ze skate, Honza: *„Když jsem začal se skateboardingem, myslel jsem si, že přestanu, až mi bude 18, protože si udělám řidičák a budu dospělý. Teď je mi 35, mám dvě děti, ženu, dům a zaměstnání a stejně miluji skateboarding tak jako na začátku. Znáám lidi, kterým je přes padesát a stále jezdí. Proč přestávat? Dokud můžu stát, můžu jezdit!“* Jana a Ruda z trampingu: *„Tramské hnutí nebo jak to nazvat, má své začátky již po 1. světové válce a byla to touha po svobodě, volnosti a úniku z těžké reality doby. Tramping není žádné*

sdružení. Setkávají se lidi, kteří mají rádi přírodu, cestování, volnost, svobodu, tramskou muziku tzv. lampárny.“

Podkategorie: Spojování lidí

David, Ondra, Honza a Ruda si myslí, že jejich subkultury, tedy skateboarding a tramping, spojují lidi. Ruda: *„Tramské hnutí nebo jak to nazvat, má své začátky již po I. světové válce a byla to touha po svobodě, volnosti a úniku z těžké reality doby. Tramping není žádné sdružení. Setkávají se lidi, kteří mají rádi přírodu, cestování, volnost, svobodu, tramskou muziku tzv. lampárny.“*

Podkategorie: Rozvoj osobnosti

Ondra, Honza a Ruda uvádějí, že jejich subkultury rozvíjejí osobnost. Ondra: *„Jako v každé společnosti lidí lze i mezi skatery natrefit na osoby hloupé, omezené, hrubé, ale také na osoby kamarádké, vstřícné a vzdělané. Skateboarding rozvíjí u člověka individualitu, kreativitu, a současně spojuje lidi a přemostňuje, podobně jako jiné sporty, kontinenty, rasy, národnosti a vyznání.“*

8 Závěr a diskuze k praktické části

V mé bakalářské práci jsem se zabývala třemi subkulturami, a to motorkáři, skateboardingem a trampingem.

Z mého výzkumného šetření vyplývá, že subkultura motorkářů se od kultury většinové společnosti příliš neliší, ale mají radost z něčeho jiného než ostatní lidé. Příslušnost k této subkultuře vzniká převážně v dospělosti, kdy jednotlivci dostanou první motorku. Motorkářská subkultura má společné vnější projevy, jako je styl oblékání, stejná hudba a vyznávání svobody.

Příslušnost ke skateboardové subkultuře vzniká ve většině případů v dětství nebo v období puberty a u spousty jejich příslušníků přetrvává celý život. „*Alternativní sport zpravidla odráží unikátní sportovní subkulturu jedinečnosti generačního výměru, specifika hodnotového směřování a osobitosti životního stylu.*“ (Sekot, 2008, s. 65). Skateboardisté kladou důraz na svoje odlišnosti od běžné společnosti a jsou na ně v mnoha případech hrdí. Častými charakteristickými znaky skateboardistů je svérázné vystupování a uvolněný způsob života, který může vyvolávat různé reakce okolí. Tato skupina lidí má své zastánce i odpůrce. Skateboardová subkultura má společné vnější projevy a pro všechny skateboardisty je společná sebeidentifikace.

Pro subkulturu trampingu je charakteristický spontánní proces vzniku, typické projevy v oblékání, systém hodnot, ze kterých tramping vycházel, existence rituálů, vztahu ke sportu, hudebnímu projevu a jeho významu. Tramping lze vymezit jako zájmovou subkulturu s výrazným generačním zakotvením se svébytným způsobem trávení volného času.

V mé práci jsem analyzovala, jak charakterizují informanti vliv vybrané subkultury na sebe, své hodnoty a svůj život. Většina informantů ze všech vybraných subkultur přiznala, že jejich život subkultura značně ovlivňuje nejen v rodině, ale i v práci. Rodiče je v jejich činnosti podporují, ale matky se často obávají, aby se jim něco nestalo. Partnerky a děti je doprovázejí na srazy, slety a závody. Okolí je většinou neodsuzuje, ale podporuje, dokonce se někteří kamarádi stávají také členy jednotlivých subkultur. Mnozí informanti přenesli svůj zájem i do zaměstnání a pracují pro firmy, které propagují

materiálně jednotlivé subkultury. Všichni informanti přiznali, že jim jejich subkultura zpestřuje život. Zažívají dobrodružství a nebezpečí. Život je zábavnější, mají další koníčky, které jsou svázány se subkulturou, organizují společné akce a neřeší v tu chvíli žádné traumatizující problémy.

Dále jsem se zabývala hodnotami a postoji, které jsou pro informanty z řad vybrané subkultury významné. Subkultura motorkářů vyznává především přátelství, život v partě, pořádají hromadné vyjížděky, scházejí se v klubovnách nebo na srazech alespoň jednou týdně, pokud jim to práce a čas dovolí. Tento výsledek koresponduje s dokumentem „*Motorkáři*“ režiséra Abraháma, který se ve svém portrétu soustředil na zkoumání různých znaků motorkářské subkultury, jako je odvaha, vášeň, ale třeba i zručnost (Cudlín, 2016). Motorkáři mají pocit výjimečnosti, cítí se svobodně a většinou se řídí nepsanými pravidly, mezi která patří zdravení při jízdě, tykání a pomoc na silnici. Mezi jejich životní hodnoty patří především přátelství, svoboda, odvaha, čest a zdraví. Snaží se zapojit do subkultury celou rodinu, především děti. Neodmítají alkohol v rozumné míře a všichni z informantů aspoň jednou si zakouřili marihuanu. Tvrdé drogy odmítají.

Subkultura skateboardingu hodnotí svůj zájem jako individuální sport, každý je zde „*sám za sebe*“. Přesto skateboardisté uznávají přátelství, vzájemně se obdivují a povzbuzují ve svých výkonech, scházejí se ve skateparcích a na streetu. Uznávají nepsaná pravidla, jako je nošení helmy, nekouření a nepití alkoholu při skateboardingu. Mezi jejich životní hodnoty patří především udržet děti od špatností, uznávají přátelství, sebevyjádření a svobodu. Snaží se zapojit do subkultury především své děti. Neodmítají alkohol v rozumné míře a všichni z dotazovaných jednou okusili marihuanu. Při skateboardingu prožívají pocity štěstí a radosti, neznají jazykové bariéry. Skateboarding podle nich spojuje lidi a především rozvíjí osobnost.

Subkultura trampingu spojuje lidi stejného myšlení. Trampové vyznávají volnost, svobodu, klid, ale i legraci. Vždy byli tichým protestem proti režimu. Scházejí se ve srubech, osadách, v hospůdkách, kde zpívají trampské písničky. Pořádají společné výšlapy a sleziny. Uznávají nepsaná pravidla, jako je ochrana přírody, přátelství na celý život, čestnost a svoboda vyjádření svého názoru. Do subkultury zapojují celou svoji rodinu. Neodmítají alkohol v rozumné míře, ale omamné látky informanti zcela zavrhnou. Tramping jim přináší pocit radosti, obohacuje jejich život, rozvíjí osobnost a muzikálnost.

Poslední výzkumnou otázkou jsem zjišťovala, zda hodnoty a postoje zkoumaných subkultur jsou zcela odlišné nebo se v něčem shodují. Analýza výsledků mi potvrdila, že hodnoty a postoje zkoumaných subkultur se většinou shodují. Všechny zkoumané subkultury vyznávají společné znaky v oblečení a poslouchají společnou hudbu. Záleží jim na podpoře rodiny. Vyznávají hodnoty, jako jsou svoboda, přátelství a vzájemná pomoc. Všichni mají pocit výjimečnosti a řídí se nepsanými pravidly. Scházejí se na hromadných akcích nebo závodech. Subkultura je ovlivňuje, ale i zpestřuje život. Jsou šťastní. Nevylučují alkohol v rozumné míře. Jednotlivé subkultury se však také od sebe liší. Vyznavači skateboardingu se považují za individualisty, i když přiznávají, že se také scházejí a že jim na přátelství velmi záleží. Motorkáři a trampové naopak vyzvedávají kolektivnost jejich subkultur. Trampové zcela zavrhnou užívání omamných látek, naopak motorkáři a skateboardisté si zakouřili občas marihuanu. Trampové společnou muziku aktivně produkují ve formě tzv. lampáren, ale motorkáři a skateboardisté společnou muziku pouze poslouchají. Trampové vyznávají řadu rituálů na rozdíl od ostatních subkultur. Mezi tyto rituály patří uctívání posvátného ohně, tramské pověsti a písničky. Příkladem může být rituál posledního vagónu: *„Jedním z tramských zvyků je i ježdění zásadně vždy v posledním vagónu vlaku. Všichni trampové, kteří spolu mají cestu, si tak mohou být jisti, že se potkají. Mezi pražskými trampy dal tento zvyk mimo jiné vzniknout poměrně mladé tradici „Písničkového vlaku“ – každoroční společné cestě po trati na Dobříš spojené s hromadným obsazením posledního vagónu a hraním tramských písní.“* (Janeček, 2011, s. 70). Z výzkumu je zřejmé, že existuje více společných hodnot a postojů pro všechny tři subkultury než těch, které je od sebe odlišují.

Závěr

Cílem mé práce bylo objasnit hodnotový a postojoyvý systém vybraných současných subkultur.

Práci jsem rozdělila do několika kapitol tak, že první část objasňuje základní pojmy, jako jsou kultura, kontrakultura a subkultura. Jelikož pojem subkultura má mnoho podob a definic, snažila jsem se přiblížit tento pojem z různých pohledů.

Druhá část se zabývá počátky zkoumání subkultur, kde jsem se zaměřila na jednotlivé školy a na jejich konkrétní subkulturní kategorie.

Následující kapitola vymezuje hodnoty, jejich funkce, činitele působící na změnu hodnot a dále jsem se v této kapitole věnovala postojům a jejich jednotlivým funkcím.

Čtvrtá část zpracovává vznik a utváření subkultur ve světě a na ni navazuje pátá část, která se naopak zabývá vznikem a utváření subkultur v České republice. V této kapitole je zpracována tabulka, která důkladně poukazuje na rozdíly mezi moderním a postmoderním přístupem k subkulturám.

Další kapitola se již zabývá charakteristikou vybraných subkultur (trampové, motorkáři a „skejťáci“), které byly výchozím bodem pro praktickou část mé práce.

Poslední část bakalářské práce obsahuje praktickou část, která vznikla na základě rozhovorů s představiteli mnou vybraných subkultur. Následně jsem jednotlivé rozhovory doslovně přepsala. Tyto jsou součástí přílohy č. 3 až 12. Poté jsem je analyzovala a dále provedla kódování, jehož výsledkem jsou tyto poznatky.

Jednotliví informanti byli z převážné části do subkultur přivedeni lidmi ze svého blízkého okolí. Velmi podobné postoje zaujali trampové s motorkáři, kteří se shodovali jednak v tom, jak chápou své seskupení, a jednak ve vzájemných preferencích. Oproti nim se subkultura skateboardistů vyznačuje důrazem na individualitu a snahu se odlišit od majoritní společnosti.

Rozdílné vnímání mají zkoumané subkultury v pohledu na užívání ilegálních návykových látek. Skateboardisté a motorkáři projevují větší toleranci k jejich užívání, z důvodu, že jej

nechápu jako ohrožující látky. Trepové se vyznačují absolutní netolerancí k omamným látkám. Jejich postoj vychází z jejich životního přístupu a je ovlivněn samotnou historií a vznikem této subkultury. V pohledu na běžné užívání alkoholu a tabáku mají všechny zkoumané subkultury obdobný názor. Jejich příležitostné užívání považují za denní součást soudobého společenského života.

Pro všechny zkoumané subkultury je z větší části typická podpora blízkého okolí. Významným aspektem je skutečnost, že příslušnost k dané subkultuře většinou ovlivňuje jejich osobní život. Pro všechny zkoumané subkultury má nezastupitelnou roli touha setkávání. Prostřednictvím skupin vstupují informanti do vzájemných interakcí a vzájemně na sebe působí.

Z provedeného šetření je patrné, že všechny subkultury mají vytvořený hodnotový systém, který existuje v rámci systému pravidel. Pravidla mohou mít psanou i nepsanou podobu. Normativní systém je vnímán jako přirozená součást dané subkultury. Velmi zásadní roli hrála pro všechny informanty svoboda, přátelství a osobní prospěch ve vztahu k uspokojování svých sociálních potřeb. Tyto hodnoty a postoje sdílelo všech devět informantů bez ohledu na věk a příslušnost k dané subkultuře. Jednotlivá specifika těchto komunit dokresluje, že členství v této subkultuře jim zpestřuje, jinak všední a uspěchaný život.

Volba mého tématu byla ovlivněna skutečností, že subkultury jsou v dnešní době nedílnou součástí naší společnosti. Společnost nemá dostatečné povědomí o jejich fungování a významu. Často samotný vzhled slouží k pomyslnému zařazení jednotlivců do kategorie, která se vyznačuje určitými předsudky společnosti vůči odlišnostem jedinců.

Seznam použité literatury a zdrojů

ATKINSON, Rita L. et al. *Psychologie. 2.*, aktualiz. vyd., V Portálu 1. Praha: Portál, 2003. xxii, 751 s. ISBN 80-7178-640-3.

BARKER, Chris. *Slovník kulturních studií*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2006. 206 s. ISBN 80-7367-099-2.

BURYÁNEK, Jan, ed. *Interkulturní vzdělávání II.: doplněk k publikaci Interkulturní vzdělávání nejen pro středoškolské pedagogy*. Praha: Člověk v tísní, 2005. 169 s. ISBN 80-903510-5-0.

CAKIRPALOGLU, Panajotis. *Psychologie hodnot*. [Olomouc]: Votobia, 2004. 427 s. ISBN 80-7220-195-6.

Cudlín Karel, 2016. Zdroj:http://www.lidovky.cz/muzi-a-zeny-na-silnych-strojich-jak-se-zije-motorkarum-ukazi-kmeny-10v-/kultura.aspx?c=A150331_120611_In_kultura_hep

DOREN, Martin van, SMOLÍK, Jan a PRAMANN, Ulrich. *Fascinující skateboarding: Příručka pro teorii a praxi*. Překlad Miroslav Plíva. 1. vyd. Praha: Svoboda, 1994. 213 s. ISBN 80-205-0405-2.

DOROTÍKOVÁ, Soňa. *Filosofie hodnot: problémy lidské existence, poznání a hodnocení*. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 1998. 162 s. ISBN 80-86039-79-X.

DUBNIČKA, Ivan, ed. *Nátlakové skupiny, subkultúry a kontrakultúry*. 1. vyd. Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, 2012. 135 s. ISBN 978-80-558-0180-3.

DUFFKOVÁ, Jana, URBAN, Lukáš a DUBSKÝ, Josef. *Sociologie životního stylu*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. 237 s. Vysokoškolské učebnice. ISBN 978-80-7380-123-6.

DUROZOI, Gérard, ROUSSEL, André a SOKOL, Jan. *Filozofický slovník*. Překlad Jan Binder. 1. vyd. Praha: EWA, 1994. 352 s. ISBN 80-85764-07-5.

- FISCHER, Slavomil a ŠKODA, Jiří. *Sociální patologie: analýza příčin a možnosti ovlivňování závažných sociálně patologických jevů*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2009. 218 s. Psyché. ISBN 978-80-247-2781-3.
- GEIST, Bohumil. *Sociologický slovník*. Praha: Victoria Publishing, 1992. 647 s. ISBN 80-85605-28-7.
- HARTL, Pavel a HARTLOVÁ, Helena. *Psychologický slovník*. Třetí, aktualizované vydání. Praha: Portál, 2015. 774 stran. ISBN 978-80-262-0873-0.
- HARTL, Pavel a HARTLOVÁ, Helena. *Velký psychologický slovník*. Vyd. 4., V Portálu 1. Praha: Portál, 2010. 797 s. ISBN 978-80-7367-686-5.
- HEBDIGE, Dick. *Subkultura a styl*. V Praze: Dauphin, 2012. 239 s. ISBN 978-80-7272-197-9.
- HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 3. vyd. Praha: Portál, 2012. 407 s. ISBN 978-80-262-0219-6.
- HURIKÁN, Bob a MOTL, Stanislav, ed. *Dějiny trampingu*. 2., upr. vyd. Praha: Novinář, 1990. 253 s., [14] s. obr. příl. ISBN 80-7077-432-0.
- HURIKÁN, Bob. *Trampem do Orientu*. 2. vyd., V Svět v obrazech 1. upr. a dopl. vyd.
- JANDOUREK, Jan. *Úvod do sociologie*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2009. 231 s. ISBN 978-80-7367-644-5. Praha: Svět v obrazech, 1991. 119 s. ISBN 80-85379-16-3.
- JANDOUREK, Jan. *Průvodce sociologií*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2008. 208 s. Sociologie. ISBN 978-80-247-2397-6.
- JANDOUREK, Jan. *Sociologický slovník*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2007. 285 s. ISBN 978-80-7367-269-0.
- JANEČEK, Petr a BITTNEROVÁ, Dana. *Folklor atomového věku: kolektivně sdílené prvky expresivní kultury v soudobé české společnosti*. 1. vyd. Praha: Národní muzeum, 2011. 135 s. ISBN 978-80-7036-315-7.

KOLÁŘOVÁ, Marta a ORAVCOVÁ, Anna. *Revolta stylem: hudební subkultury mládeže v České republice*. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2011. 264 s., [8] s. obr. příl. Knižnice Sociologické aktuality; sv. 24. ISBN 978-80-7419-060-5.

KUČEROVÁ, Stanislava. *Člověk, hodnoty, výchova: Kapitoly z filosofie výchovy*. 1. vyd. Prešov: ManaCon, 1996. 231 s. ISBN 80-85668-34-3.

MARTÍNEK, Zdeněk. *Agresivita a kriminalita školní mládeže*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2009. 152 s. Pedagogika. ISBN 978-80-247-2310-5

MATOUŠEK, Oldřich a MATOUŠKOVÁ, Andrea. *Mládež a delikvence: možné příčiny, struktura, programy prevence kriminality mládeže*. Vyd. 3., aktualiz. Praha: Portál, 2011. 336 s. ISBN 978-80-7367-825-8.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy: *Příslušnost k subkulturám* [online]. Č.j.: MSMT-1999/2015 [cit. 2016-03-02]. Dostupné z: www.msmt.cz

MIOVSKÝ, Michal. *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2006. 332 s. Psyché. ISBN 80-247-1362-4.

MUNKOVÁ, Gabriela. *Sociální deviace: přehled sociologických teorií*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. 168 s. ISBN 978-80-7380-398-8.

NAKONEČNÝ, Milan. *Psychologie: přehled základních oborů*. Vyd. 1. Praha: Triton, 2011. 863 s. ISBN 978-80-7387-443-8.

NOLEN-HOEKSEMA, Susan et al. *Psychologie Atkinsonové a Hilgarda*. Překlad Hana Antonínová. Vyd. 3., přeprac. Praha: Portál, 2012. 884 s. ISBN 978-80-262-0083-3.

OVERSTREET, Martina, ed. a NANORU, Michal, ed. *Prkýnka na maso jsme uřízli: český skateboarding před rokem 1990*. Vyd. 1. Praha: Yinachi, 2013. 476 s. ISBN 978-80-904735-5-3.

PETRUSEK, Miloslav, MAŘÍKOVÁ, Hana a VODÁKOVÁ, Alena. *Velký sociologický slovník*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1996. 2 sv. ISBN 80-7184-311-3.

PRŮCHA, Jan, WALTEROVÁ, Eliška a MAREŠ, Jiří. *Pedagogický slovník*. 7., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Portál, 2013. 395 s. ISBN 978-80-262-0403-9.

RYCHETSKÝ, Lukáš. Subkultury dneška: Není to jen mládež. *A2 kulturní čtrnáctideník: kulturní týdeník*. Praha, 2009, (1/09). ISSN 1803-6635.

SEKOT, Aleš. *Sociologické problémy sportu*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2008. 223 s. Sociologie. ISBN 978-80-247-2562-8.

SMOLÍK, Josef. *Subkultury mládeže: uvedení do problematiky*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2010. 281 s. ISBN 978-80-247-2907-7.

SOUKUP, Václav. *Antropologie: teorie člověka a kultury*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2011. 741 s. ISBN 978-80-7367-432-8.

SOUKUP, Václav. *Přehled antropologických teorií kultury*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2000. 229 s. Studium. ISBN 80-7178-328-5

STRAUSS, Anselm L. a CORBIN, Juliet. *Základy kvalitativního výzkumu: postupy a techniky metody zakotvené teorie*. Vyd. 1. Brno: Sdružení Podané ruce, 1999. 196 s. SCAN; 2. ISBN 80-85834-60-X.

VLADIMIR 518 a kol. *Kmeny 0: městské subkultury a nezávislé společenské proudy před rokem 1989*. 1. vyd. V Praze: Bigg Boss & Yinachi, 2013. 739 s. ISBN 978-80-903973-8-5.

VLADIMIR 518 a VESELÝ, Karel. *Kmeny: [současné městské subkultury]*. 1. vyd. V Praze: Bigg Boss & Yinachi, 2011. 517 s. ISBN 978-80-903973-2-3.

VÝROST, Jozef a SLAMĚNÍK, Ivan. *Sociální psychologie*. 2., přeprac. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2008. 404 s. Psyché. ISBN 978-80-247-1428-8.

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 – Rozdíl mezi moderním a postmoderním přístupem k subkulturám

Tabulka č. 2 – Představení jednotlivých informantů, jejichž jména byla změněna

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Informovaný souhlas

Příloha č. 2 – Dílčí otázky

Příloha č. 3 – Subkultura

Příloha č. 4 – Podpora

Příloha č. 5 – Účast rodiny

Příloha č. 6 – Vliv na soukromí

Příloha č. 7 – Setkávání

Příloha č. 8 – Pravidla

Příloha č. 9 – Hodnoty

Příloha č. 10 – Vztah k subkultuře

Příloha č. 11 – Návykové a omamné látky

Příloha č. 12 – Vlastní sdělení

Příloha č. 1 – Souhlas se záznamem rozhovoru

Souhlasím s nahráváním rozhovoru uskutečněného dne 22. 11. 2015. Nahrávka je pořizována z důvodů přepisu a následně pro výzkum v rámci bakalářské práce. Nahrávka bude po přepsání smazána. Jméno informanta bude změněno, jako i veškeré údaje, podle kterých by bylo možné identifikovat informanta. Nahrávka bude doslovně přepsána a následně předána informantovi k autorizaci. Údaje, s kterými informant nebude souhlasit, budou vyškrtnuty.

V Českých Budějovicích

.....
Podpis informanta

.....
Lenka Seidlová

Příloha č. 2 – Dílčí otázky

- 1) Jak dlouho jste součástí této subkultury a co Vás k tomu vedlo, abyste se stal/a členem?
- 2) Jak nahlíží na tyto Vaše volnočasové aktivity Vaše okolí, podporuje vás rodina?
- 3) Účastní se Vašich aktivit s vámi?
- 4) Jakým způsobem ovlivňuje Váš soukromý život, Vaše členství v této subkultuře? Uveďte příklad.
- 5) Jak často se scházíte a kde? (máte určité místo, kde se setkáváte).
- 6) Existují závazná psaná či nepsaná pravidla, kterými se vaše subkultura řídí?
- 7) Jaké jsou Vaše hodnoty, které považujete jako zásadní pro Váš životní styl a jak je nacházíte v té kultuře?
- 8) Jakým způsobem projevujete svůj vztah k dané kultuře? (aktiv. člen, oblečení, poslech hudby, stejné názory, chování, účast na akcích a srazech, pasivní člen).
- 9) Jaký máte postoj k omamným či návykovým látkám? Užíváte je? (někdy, občas, pravidelně, pouze při akcích).
- 10) Je ještě něco, na co jsem se Vás nezeptala a rád/ráda byste mi řekl/a?

Příloha č. 3 – Subkultura

SUBKULTURA	VÝPOVĚĎ INFORMANTŮ
Motivace	<p>LUKÁŠ: „Od roku 1997, tedy 19 let. V roce 1994 jsem dostal první vlastní motorku od otce. Od malička se mi líbilo jezdit na motorce. Přišlo mi to jiný, než ostatní sporty, něčím výjimečným. Ale až v 97. jsem si koupil za vlastní peníze Chopper. Nechal jsem si ho dovézt z Ameriky. V té době končily klasické zábavy a tak jsme začali jezdit na motorkách na výlety, na akce, o kterých jsme se dozvěděli od kámošů. Začali jsme ve čtyřech.“</p> <p>PAVEL: „Motorkářem jsem už 16 let. V té době jsem se rozvedl, bývalá manželka s dětmi zůstala na druhém konci republiky, kde jsem do rozvodu bydlel i já. Vrátil jsem se do rodného domu a začal jsem se opravdu věnovat motorkám. Vždy jsem měl rád motorky, i když se tomu ani motorka nedalo říkat. Od 12 let jsem jezdil na pionýrech a mopedech jako každý vesnický kluk. Ale opravdovým členem jsem 16. let. Už pro mě byly dostupné lepší motorky a parta se vytvořila už sama. Vysedávat po hospodách nás moc nebavilo a na koncertech si moc nepokecáte. Už tenkrát se rodila myšlenka na vlastní klubovnu.“</p> <p>ROMAN: „Součástí subkultury jsem se stal asi před třinácti lety, po pořízení prvního motocyklu. V tu chvíli jsem měl asi potřebu poznávat další a další lidi okolo motorek pro zdokonalování se v řízení, servisu, poznávání trendů a prostě aby člověk nebyl za vola, když někam přijede. Už tenkrát jsem se cítil svobodně, hezky svobodně a to jsem do té doby nezažil.“</p> <p>DAVID: „Někdy v roce 2002 jsem šel na soutěž v Podolí, kde byla soutěž ve skákání snowboardem do vody. A tam rozdávali zdarma časopis BOARD, tak jsem si ho prohlížel a viděl jsem fotky, které mě nadchly. Skoky na skate. Pak jsem dostal od našich skate, a tak jsem začal. Do té doby jsem hrál závodně fotbal, tam je týmová spolupráce. Skateboarding je individuální sport, hraješ sám za sebe.“</p> <p>MAREK: „Letos je to 20 let. V 9. třídě mi kámoš, který už jezdil,</p>

	<p>ukázal skákání, jízdu z kopce, jako velká frajeřina mi připadalo sjet na prkně ze silnice na chodník a zpátky, ten obrubník mě fascinoval. A tak jsem to zkusil. Začátky byly velmi těžké, ale osvobozující pocit.“</p> <p>ONDRA: „K 10. narozeninám mi ségra koupila skate. Začal jsem se učit sám na malém rantličku před školou a strašně mě to bavilo a baví mě to dodnes. Pořád to mám v krvi a nemůžu s tím přestat. Je to prostě vášně, která nikdy nezmizí. Jsem přitom svobodný, cítím se šťastně.“</p> <p>HONZA: „K trampování mě přivedl kamarád před 42 lety. Byl starší a začínal jako skaut. Líbila se mi volnost pohybu v přírodě, sportovní aktivity a legrace na různých slezinách na osadách.“</p> <p>JANA: „ Už je to skoro 36 let. Vždy jsem měla ráda přírodu, ale i lidi. Především to byla touha po úniku z tzv. civilizace, spojení lidí stejného smýšlení. Tehdejší doba komunistické moci, pocit volnosti a touha po svobodě.“</p> <p>RUDA: „Trampem jsem bezmála 40 let. K tomuto společenství lidí mě dovedli moji rodiče, kteří jezdili do přírody a scházeli se o víkendech na různých osadách. Toužil jsem po romantice a přírodu jsem miloval od narození. Volnost, svoboda, klid a tichý protest proti režimu.“</p>
Preference	<p>LUKÁŠ: „Od roku 1997, tedy 19 let. V roce 1994 jsem dostal první vlastní motorku od otce. Od malička se mi líbilo jezdit na motorce. Přišlo mi to jiný, než ostatní sporty, něčím výjimečným. Ale až v 97. jsem si koupil za vlastní peníze Chopper. Nechal jsem si ho dovézt z Ameriky. V té době končily klasické zábavy a tak jsme začali jezdit na motorkách na výlety, na akce, o kterých jsme se dozvěděli od kámošů. Začali jsme ve čtyřech.“</p> <p>PAVEL: „Motorkářem jsem už 16 let. V té době jsem se rozvedl, bývalá manželka s dětmi zůstala na druhém konci republiky, kde jsem do rozvodu bydlel i já. Vrátil jsem se do rodného domu a začal jsem se opravdu věnovat motorkám. Vždy jsem měl rád motorky, i když se tomu ani motorka nedalo říkat. Od 12 let jsem jezdil na</p>

*pionýrech a mopedech jako každý vesnický kluk. Ale opravdovým členem jsem 16. let. Už pro mě byly dostupné lepší motorky a parta se vytvořila už sama. Vysedávat po hospodách nás moc nebavilo a na koncertech si moc nepokecáte. Už tenkrát se rodila **myšlenka na vlastní klubovnu.**“*

ROMAN: „*Součástí subkultury jsem se stal asi před třinácti lety, po pořízení prvního motocyklu. V tu chvíli jsem měl asi **potřebu poznávat další a další lidi okolo motorek** pro zdokonalování se v řízení, servisu, poznávání trendů a prostě aby člověk nebyl za vola, když někam přijede. Už tenkrát jsem se cítil svobodně, hezky svobodně a to jsem do té doby nezažil.*“

DAVID: „*Někdy v roce 2002 jsem šel na soutěž v Podolí, kde byla soutěž ve skákání snowboardem do vody. A tam rozdávali zdarma časopis **BOARD**, tak jsem si ho prohlížel a viděl jsem fotky, které mě nadchly. Skoky na skateu. Pak jsem dostal od našich skate, a tak jsem začal. Do té doby jsem hrál závodně fotbal, tam je týmová spolupráce. Skateboarding je individuální sport, **hraješ sám za sebe.**“*

MAREK: „*Letos je to 20 let. V 9. třídě mi kámoš, který už jezdil, ukázal skákání, jízdu z kopce, jako velká frajeřina mi připadalo sjet na prkně ze silnice na chodník a zpátky, ten **obrubič mě fascinoval.** A tak jsem to zkusil. **Začátky byly velmi těžké, ale osvobozující pocit.**“*

ONDRA: „*K 10. narozeninám mi ségra koupila skate. Začal jsem se **učit sám na malém rantlíčku** před školou a strašně mě to bavilo a baví mě to dodnes. Pořád to mám v krvi a nemůžu s tím přestat. Je to prostě vášeň, která nikdy nezmizí. Jsem přitom svobodný, cítím se šťastně.*“

HONZA: „*K trampování mě přivedl kamarád před 42 lety. Byl starší a začínal jako skaut. Líbila se mi volnost pohybu v přírodě, sportovní aktivity a **legrace na různých slezínách** na osadách.*“

JANA: „*Už je to skoro 36 let. Vždy **jsem měla ráda přírodu, ale i lidi.** Především to byla touha po úniku z tzv. civilizace, spojení lidí stejného smýšlení. Tehdejší doba komunistické moci, pocit volnosti*

	<p><i>a touha po svobodě.“</i></p> <p>RUDA: „<i>Trampem jsem bezmála 40 let. K tomuto společenství lidí mě dovedli moji rodiče, kteří jezdili do přírody a scházeli se o víkendech na různých osadách. Toužil jsem po romantice a přírodu jsem miloval od narození. Volnost, svoboda, klid a tichý protest proti režimu.“</i></p>
Složení skupiny	<p>LUKÁŠ: „<i>Od roku 1997, tedy 19 let. V roce 1994 jsem dostal první vlastní motorku od otce. Od malička se mi líbilo jezdit na motorce. Přišlo mi to jiný, než ostatní sporty, něčím výjimečným. Ale až v 97. jsem si koupil za vlastní peníze Chopper. Nechal jsem si ho dovézt z Ameriky. V té době končily klasické zábavy a tak jsme začali jezdit na motorkách na výlety, na akce, o kterých jsme se dozvěděli od kámošů. Začali jsme ve čtyřech.“</i></p> <p>PAVEL: „<i>Motorkářem jsem už 16 let. V té době jsem se rozvedl, bývalá manželka s dětmi zůstala na druhém konci republiky, kde jsem do rozvodu bydlel i já. Vrátil jsem se do rodného domu a začal jsem se opravdu věnovat motorkám. Vždy jsem měl rád motorky, i když se tomu ani motorka nedalo říkat. Od 12 let jsem jezdil na pionýrech a mopedech jako každý vesnický kluk. Ale opravdovým členem jsem 16. let. Už pro mě byly dostupné lepší motorky a parta se vytvořila už sama. Vysedávat po hospodách nás moc nebavilo a na koncertech si moc nepokecáte. Už tenkrát se rodila myšlenka na vlastní klubovnu.“</i></p> <p>ROMAN: „<i>Součástí subkultury jsem se stal asi před třinácti lety, po pořízení prvního motocyklu. V tu chvíli jsem měl asi potřebu poznávat další a další lidi okolo motorek pro zdokonalování se v řízení, servisu, poznávání trendů a prostě aby člověk nebyl za vola, když někam přijede. Už tenkrát jsem se cítil svobodně, hezky svobodně a to jsem do té doby nezažil.“</i></p> <p>DAVID: „<i>Někdy v roce 2002 jsem šel na soutěž v Podolí, kde byla soutěž ve skákání snowboardem do vody. A tam rozdávali zdarma časopis BOARD, tak jsem si ho prohlížel a viděl jsem fotky, které mě nadchly. Skoky na skateu. Pak jsem dostal od našich skate, a tak</i></p>

	<p><i>jsem začal. Do té doby jsem hrál závodně fotbal, tam je týmová spolupráce. Skateboarding je individuální sport, hraješ sám za sebe.“</i></p> <p>MAREK: „<i>Letos je to 20 let. V 9. třídě mi kámoš, který už jezdil, ukázal skákání, jízdu z kopce, jako velká frajeřina mi připadalo sjet na prkně ze silnice na chodník a zpátky, ten obrubník mě fascinoval. A tak jsem to zkusil. Začátky byly velmi těžké, ale osvobozující pocit.“</i></p> <p>ONDRA: „<i>K 10. narozeninám mi ségra koupila skate. Začal jsem se učit sám na malém rantlíčku před školou a strašně mě to bavilo a baví mě to dodnes. Pořád to mám v krvi a nemůžu s tím přestat. Je to prostě vášně, která nikdy nezmizí. Jsem přitom svobodný, cítím se šťastně.“</i></p> <p>HONZA: „<i>K trampování mě přivedl kamarád před 42 lety. Byl starší a začínal jako skaut. Líbila se mi volnost pohybu v přírodě, sportovní aktivity a legrace na různých slezinách na osadách.“</i></p> <p>JANA: „<i>Už je to skoro 36 let. Vždy jsem měla ráda přírodu, ale i lidi. Především to byla touha po úniku z tzv. civilizace, spojení lidí stejného smýšlení. Tehdejší doba komunistické moci, pocit volnosti a touha po svobodě.“</i></p> <p>Ruda: „<i>Trampem jsem bezmála 40 let. K tomuto společenství lidí mě dovedli moji rodiče, kteří jezdili do přírody a scházeli se o víkendech na různých osadách. Toužil jsem po romantice a přírodu jsem miloval od narození. Volnost, svoboda, klid a tichý protest proti režimu.“</i></p>
Pocity	<p>LUKÁŠ: „<i>Od roku 1997, tedy 19 let. V roce 1994 jsem dostal první vlastní motorku od otce. Od malička se mi líbilo jezdit na motorce. Přišlo mi to jiný, než ostatní sporty, něčím výjimečným. Ale až v 97. jsem si koupil za vlastní peníze Chopper. Nechal jsem si ho dovézt z Ameriky. V té době končily klasické zábavy a tak jsme začali jezdit na motorkách na výlety, na akce, o kterých jsme se dozvěděli od kámošů. Začali jsme ve čtyřech.“</i></p> <p>PAVEL: „<i>Motorkářem jsem už 16 let. V té době jsem se rozvedl, bývalá manželka s dětmi zůstala na druhém konci republiky, kde</i></p>

jsem do rozvodu bydlel i já. Vrátil jsem se do rodného domu a začal jsem se opravdu věnovat motorkám. Vždy jsem měl rád motorky, i když se tomu ani motorka nedalo říkat. Od 12 let jsem jezdil na pionýrech a mopedech jako každý vesnický kluk. Ale opravdovým členem jsem 16. let. Už pro mě byly dostupné lepší motorky a parta se vytvořila už sama. Vysedávat po hospodách nás moc nebavilo a na koncertech si moc nepokecáte. Už tenkrát se rodila myšlenka na vlastní klubovnu.“

ROMAN: *„Součástí subkultury jsem se stal asi před třinácti lety, po pořízení prvního motocyklu. V tu chvíli jsem měl asi potřebu poznávat další a další lidi okolo motorek pro zdokonalování se v řízení, servisu, poznávání trendů a prostě aby člověk nebyl za vola, když někam přijede. Už tenkrát jsem se cítil svobodně, hezky svobodně a to jsem do té doby nezažil.“*

DAVID: *„Někdy v roce 2002 jsem šel na soutěž v Podolí, kde byla soutěž ve skákání snowboardem do vody. A tam rozdávali zdarma časopis BOARD, tak jsem si ho prohlížel a viděl jsem fotky, které mě nadchly. Skoky na skate. Pak jsem dostal od našich skate, a tak jsem začal. Do té doby jsem hrál závodně fotbal, tam je týmová spolupráce. Skateboarding je individuální sport, hraješ sám za sebe.“*

MAREK: *„ Letos je to 20 let. V 9. třídě mi kámoš, který už jezdil, ukázal skákání, jízdu z kopce, jako velká frajeřina mi připadalo sjet na prkně ze silnice na chodník a zpátky, ten obrubník mě fascinoval. A tak jsem to zkusil. Začátky byly velmi těžké, ale osvobozující pocit.“*

ONDRA: *„ K 10. narozeninám mi ségra koupila skate. Začal jsem se učit sám na malém rantlíčku před školou a strašně mě to bavilo a baví mě to dodnes. Pořád to mám v krvi a nemůžu s tím přestat. Je to prostě vášeň, která nikdy nezmizí. Jsem přitom svobodný, cítím se šťastně.“*

HONZA: *„K trampování mě přivedl kamarád před 42 lety. Byl starší a začínal jako skaut. Líbila se mi volnost pohybu v přírodě, sportovní aktivity a legrace na různých slezinách na osadách.“*

	<p>JANA: „<i>Už je to skoro 36 let. Vždy jsem měla ráda přírodu, ale i lidi. Především to byla touha po úniku z tzv. civilizace, spojení lidí stejného smýšlení. Tehdejší doba komunistické moci, pocit volnosti a touha po svobodě.</i>“</p> <p>RUDA: „<i>Trampem jsem bezmála 40 let. K tomuto společenství lidí mě dovedli moji rodiče, kteří jezdili do přírody a scházeli se o víkendech na různých osadách. Toužil jsem po romantice a přírodu jsem miloval od narození. Volnost, svoboda, klid a tichý protest proti režimu.</i>“</p>
--	--

Zdroj: vlastní

Příloha č. 4 – Podpora

PODPORA	VÝPOVĚĎ INFORMANTŮ
Podpora rodičů	<p>LUKÁŠ: „<i>Pohled</i> mých <i>rodičů</i> byl od začátku <i>kladný</i>. <i>Otec</i> mě <i>podporoval</i>, <i>matka</i> až <i>později</i>, když jsem ji dokázal, že jsem si nerozbil ústa. Má manželka, je holka, se kterou jsem se seznámil na jednom motorkářském srazu. Od té podporu mám taky.“</p> <p>PAVEL: „Jak už jsem řekl, jsem rozvedený. Má <i>matka</i> mě i snad <i>podporuje</i>, ale <i>má strach</i>, aby se mi něco nestalo.“</p> <p>ROMAN: „K motorkám mě dovedl <i>otec</i>, který mi v 16 letech <i>pořídil první motorku</i> a dokopal mě k řidičskému průkazu. <i>Máma</i> byla značně <i>proti</i>, ovšem mužská přesila ji donutila k ústupu. Dnes by se dalo říci, že <i>mám její podporu</i>. Například při nákupu nové přilby mi ochotně přidala peníze a občas jsem jí i vyvezl na výlet. Co se přátel týče, mimo motokáře, tak nepociťuji odpor. Většinu blízkých přátel jsem dokonce k ježdění přiměl, ať už aktivně nebo i pasivně.“</p> <p>DAVID: „Mám hodné <i>rodiče</i>. Ti mě <i>vždy podporovali</i>. A i mé okolí. Nemám žádný problém. Drogy neberu, jen mě často potkávají s prknem v ruce nebo v bat’ohu. Skatepark mám dál než bych chtěl.“</p> <p>MAREK: „Manželka mě poznala už jako skejťáka. Nikdy mi nazakazovala a nazakazuje, když si vezmu prkno a jdu ven. Mám štěstí. Hodně lidí jsem k prknu přivedl. Musím říct, že více než půlka toho počtu, kteří začali skejtovat, stále jezdí. Říkáme, že jsme jako velká rodina.“</p> <p>ONDRA: „<i>Rodiče byli rádi</i>, že jsem se věnoval sportu, který mě bavil a nezajímalo mě nic jiného jako drogy a podobně. Vždy mi koupili všechny chrániče, které jsem mohl mít, pořádnou bezpečnou helmu, ale strach mají i dnes. Společnost k této subkultuře nemá obecně pozitivní vztah, což je zřejmě dáno imagem.“</p> <p>HONZA: „Dnes již <i>není co řešit</i>. Všechno <i>vyřešil čas</i>, takže <i>bez problémů</i>.“</p>

	<p>JANA: „Celá moje <i>rodina byla</i> vždy <i>součástí této subkultury</i>. Manžel, který je trampem ještě déle než já i moje dvě dcery, které jsou dnes již dospělé.“</p> <p>RUDA: „Okolí neřeším. Za totalitního režimu to bylo těžší, ale dalo se to zvládnout. Rodina je v pořádku, děti velké (dospělé). Jezdili jsme celá rodina, a když jsem jezdil sám, nevadilo jim to. Byli rádi, že si od tatínka odpočinuly.“</p>
<p>Podpora manželky</p>	<p>LUKÁŠ: „Pohled mých rodičů byl od začátku kladný. Otec mě podporoval, matka až později, když jsem ji dokázal, že jsem si nerozbil ústa. Má <i>manželka, je holka</i>, se kterou jsem <i>se seznámil na jednom motorkářském srazu</i>. Od té <i>podporu mám</i> taky.“</p> <p>PAVEL: „Jak už jsem řekl, jsem <i>rozvedený</i>. Má matka mě i snad podporuje, ale má strach, aby se mi něco nestalo.“</p> <p>ROMAN: „K motorkám mě dovedl otec, který mi v 16 letech pořídil první motorku a dokopal mě k řidičskému průkazu. Máma byla značně proti, ovšem mužská přesila ji donutila k ústupu. Dnes by se dalo říci, že mám její podporu. Například při nákupu nové přilby mi ochotně přidala peníze a občas jsem jí i vyvezl na výlet. Co se přátel týče, mimo motokáře, tak nepociťuji odpor. Většinu blízkých přátel jsem dokonce k ježdění přiměl, ať už aktivně nebo i pasivně.“</p> <p>DAVID: „Mám hodné rodiče. Ti mě vždy podporovali. A i mé okolí. Nemám žádný problém. Drogy neberu, jen mě často potkávají s prknem v ruce nebo v baťohe. Skatepark mám dál než bych chtěl.“</p> <p>MAREK: „<i>Manželka</i> mě poznala už <i>jako skejťáka</i>. Nikdy mi nazakazovala a <i>nezakazuje</i>, když si vezmu prkno a jdu ven. Mám štěstí. Hodně lidí jsem k prknu přivedl. Musím říct, že více než půlka toho počtu, kteří začali skejtovat, stále jezdí. Říkáme, že jsme jako velká rodina.“</p> <p>ONDRA: „Rodiče byli rádi, že jsem se věnoval sportu, který mě bavil a nezajímalo mě nic jiného jako drogy a podobně. Vždy mi koupili všechny chrániče, které jsem mohl mít, pořádnou bezpečnou helmu, ale strach mají i dnes. Společnost k této subkultuře nemá obecně pozitivní vztah, což je zřejmě dáno imagem.“</p>

	<p>HONZA: „Dnes již <i>není co řešit. Všechno vyřešil čas</i>, takže bez problémů.“</p> <p>JANA: „Celá moje rodina byla vždy součástí této subkultury. <i>Manžel, který je trampem ještě déle než já i moje dvě dcery, které jsou dnes již dospělé.</i>“</p> <p>RUDA: „Okolí neřeším. Za totalitního režimu to bylo těžší, ale dalo se to zvládnout. Rodina je v pořádku, děti velké (dospělé). <i>Jezdili jsme celá rodina</i>, a když jsem jezdil sám, nevadilo jim to. Byli rádi, že si od tatínka odpočinuly.“</p>
Podpora okolí	<p>LUKÁŠ: „Pohled mých rodičů byl od začátku kladný. Otec mě podporoval, matka až později, když jsem jí dokázal, že jsem si nerozbil ústa. Má manželka, je holka, se kterou jsem se seznámil na jednom motorkářském srazu. Od té podpory mám taky.“</p> <p>PAVEL: „Jak už jsem řekl, jsem rozvedený. Má matka mě i snad podporuje, ale má strach, aby se mi něco nestalo.“</p> <p>ROMAN: „K motorkám mě dovedl otec, který mi v 16 letech pořídil první motorku a dokopal mě k řidičskému průkazu. Máma byla značně proti, ovšem mužská přesila ji donutila k ústupu. Dnes by se dalo říci, že mám její podporu. Například při nákupu nové přilby mi ochotně přidala peníze a občas jsem jí i vyvezl na výlet. Co se přátel týče, mimo motokáře, tak nepociťuji odpor. <i>Většinu blízkých přátel jsem dokonce k ježdění přiměl</i>, ať už aktivně nebo i pasivně.“</p> <p>DAVID: „Mám hodné rodiče. Ti mě vždy podporovali. <i>A i mé okolí.</i> Nemám žádný problém. Drogy neberu, jen mě často potkávají s prknem v ruce nebo v baťo<u>h</u>u. Skatepark mám dál než bych chtěl.“</p> <p>MAREK: „Manželka mě poznala už jako skejtáka. Nikdy mi nazakazovala a nazakazuje, když si vezmu prkno a jdu ven. Mám štěstí. <i>Hodně lidí jsem k prknu přivedl.</i> Musím říct, že více než půlka toho počtu, kteří začali skejtovat, stále jezdí. Říkáme, že jsme jako velká rodina.“</p> <p>ONDRA: „Rodiče byli rádi, že jsem se věnoval sportu, který mě bavil a nezajímalo mě nic jiného jako drogy a podobně. Vždy mi koupili všechny chrániče, které jsem mohl mít, pořádnou bezpečnou helmu,</p>

ale strach mají i dnes. Společnost k této subkultuře nemá obecně pozitivní vztah, což je zřejmě dáno imagem.“

HONZA: *„Dnes již není co řešit. Všechno vyřešil čas, takže bez problémů.“*

JANA: *„Celá moje rodina byla vždy součástí této subkultury. Manžel, který je trampem ještě déle než já i moje dvě dcery, které jsou dnes již dospělé.“*

RUDA: *„Okolí neřeším. Za totalitního režimu to bylo těžší, ale dalo se to zvládnout. Rodina je v pořádku, děti velké (dospělé). Jezdili jsme celá rodina, a když jsem jezdil sám, nevadilo jim to. Byli rádi, že si od tatínka odpočinuly.“*

Zdroj: vlastní

Příloha č. 5 – Účast rodiny

ÚČAST RODINY	VÝPOVĚĎ INFORMANTŮ
Účast manželky (přítelkyně), manžela	<p>LUKÁŠ: „<i>Ano, manželka jezdí se mnou, dvě děti, které spolu máme, nám hlídají naši.</i>“</p> <p>PAVEL: „<i>Se mnou jezdí má přítelkyně, která má ráda mě i mou motorku, ale neúčastní se každé akce nebo vyjížd'ky.</i>“</p> <p>ROMAN: „<i>Dokonce i přítelkyni jsem přesvědčil, že se nejedná jen o sebevražedný nástroj a občas se svezí. Akcí se ale neúčastní.</i>“</p> <p>DAVID: „<i>Moje rodina se mých aktivit neúčastní.</i>“</p> <p>MAREK: „<i>Manželka na prkně nejzdí, ale dost často se na mě přijde s dětmi podívat, jak mi to jde. Staršímu synovi jsem už skate koupil a pomalu ho učím, jak na to.</i>“</p> <p>ONDRA: „<i>Moje dívka nejzdí, ale ráda se na mě dívá. Dost často chodí do skateparku se mnou.</i>“</p> <p>HONZA: „<i>Příležitostně, ano.</i>“</p> <p>JANA: „<i>Můj manžel ano, protože je sám tramp. Dcery již ne, ale v dětství vyrážely vždy s námi. Okolí o mých aktivitách nic neví.</i>“</p> <p>RUDA: „<i>Ano, podnikáme společně cesty a to i přesto, že děti jsou již velké. Bohužel jen párkrát do roka. S manželkou častěji. Já sám se snažím uniknout z dnešní uspěchané doby každý druhý víkend.</i>“</p>
Účast dětí	<p>LUKÁŠ: „<i>Ano, manželka jezdí se mnou, dvě děti, které spolu máme, nám hlídají naši.</i>“</p> <p>PAVEL: „<i>Se mnou jezdí má přítelkyně, která má ráda mě i mou motorku, ale neúčastní se každé akce nebo vyjížd'ky.</i>“</p> <p>ROMAN: „<i>Dokonce i přítelkyni jsem přesvědčil, že se nejedná jen o sebevražedný nástroj a občas se svezí. Akcí se ale neúčastní.</i>“</p> <p>DAVID: „<i>Moje rodina se mých aktivit neúčastní.</i>“</p> <p>MAREK: „<i>Manželka na prkně nejzdí, ale dost často se na mě přijde s dětmi podívat, jak mi to jde. Staršímu synovi jsem už skate koupil a pomalu ho učím, jak na to.</i>“</p> <p>ONDRA: „<i>Moje dívka nejzdí, ale ráda se na mě dívá. Dost často</i></p>

	<p><i>chodí do skateparku se mnou.“</i></p> <p>HONZA: „<i>Příležitostně, ano.</i>“</p> <p>JANA: „<i>Můj manžel ano, protože je sám tramp. Dcery již ne, ale v dětství vyrážely vždy s námi. Okolí o mých aktivitách nic neví.</i>“</p> <p>RUDA: „<i>Ano, podnikáme společné cesty a to i přesto, že děti jsou již velké. Bohužel jen párkrát do roka. S manželkou častěji. Já sám se snažím uniknout z dnešní uspěchané doby každý druhý víkend.</i>“</p>
--	--

Zdroj: vlastní

Příloha č. 6 – Vliv na soukromí

VLIV NA SOUKROMÍ	VÝPOVĚĎ INFORMANTŮ
Neovlivňuje	<p>LUKÁŠ: <i>Soukromý život mi to neovlivňuje, spíše zpestřuje náš rodinný život formou dobrodružství.“</i></p> <p>PAVEL: <i>„Tak motorkářství mi ovlivňuje můj soukromý život asi dost. Řekl bych tak skoro na 50 procent. Jelikož jsem prezidentem našeho kolečkového klubu, tak mám na svých bedrech i organizování všech akcí. Samozřejmě nejsem na to sám, ale stejně to zabere dost času.“</i></p> <p>ROMAN: <i>„Na tuto otázku nejsem schopen odpovědět. V podstatě nevím, zda takový jaký jsem a co dělám, je vinou subkultury nebo je to dáno jiným vlivem. Žiju pro motorky na plno, a proto jsem tomu přizpůsobil i svou práci. Takže můžu říci, že asi ovlivňuje úplně ve všem. Neumím si představit, co bych dělal jiného nebo jinak.“</i></p> <p>DAVID: <i>„Skateboarding pro mě znamená tu největší pohodu v životě, absolutní odreagovávač ode všeho, od všech starostí. Jakmile si stoupnu na skate, tak prostě nejsou žádné problémy, prostě jsem já a ten skate.“</i></p> <p>MAREK: <i>„Nevím, jestli mi skateboarding ovlivňuje soukromý život. Asi ano. Čas věnuji své rodině i prknu. V mém životě je skateboarding jedna z věcí, které jsou tady pořád, lidé odcházejí a přicházejí, ale skateboarding tady pořád je, je to zábava, je to něco, co mě odměňuje.“</i></p> <p>ONDRA: <i>„Asi nijak. Asi jen, že každý, kdo jezdí, měl nějaké zranění, protože skateboarding je prostě nebezpečný. Někteří znají své hranice lépe než jiní a někteří mají více zranění. Když jsi do toho blázen, zraníš se. Pár pádů jsem měl, odnesly to kolena, kotníky. Zatím nic vážného.“</i></p> <p>HONZA: <i>„Můj soukromý život to ovlivňuje pouze v tom smyslu, že se nemusím na nikoho vázat.“</i></p> <p>JANA: <i>„Víra v lidi a lásku. Vztahem k přírodě, k hodnotám života.“</i></p>

	<p><i>Například na utváření názoru na lidi a hodnoty pomíjivé a trvalé.“</i></p> <p>RUDA: „<i>Soukromý život není nijak ovlivněn, snad pouze tím, že mám koníčky spojené s přírodou. Sbíráám brouky.“</i></p>
<p>Ovlivňuje</p>	<p>LUKÁŠ: <i>Soukromý život mi to neovlivňuje, spíše zpestřuje náš rodinný život formou dobrodružství.“</i></p> <p>PAVEL: „<i>Tak motorkářství mi ovlivňuje můj soukromý život asi dost. Řekl bych tak skoro na 50 procent. Jelikož jsem prezidentem našeho kolečkového klubu, tak mám na svých bedrech i organizování všech akcí. Samozřejmě nejsem na to sám, ale stejně to zabere dost času.“</i></p> <p>ROMAN: „<i>Na tuto otázku nejsem schopen odpovědět. V podstatě nevím, zda takový jaký jsem a co dělám, je vinou subkultury nebo je to dáno jiným vlivem. Žiju pro motorky na plno, a proto jsem tomu přizpůsobil i svou práci. Takže můžu říci, že asi ovlivňuje úplně ve všem. Neumím si představit, co bych dělal jiného nebo jinak.“</i></p> <p>DAVID: „<i>Skateboarding pro mě znamená tu největší pohodu v životě, absolutní odreagovávač ode všeho, od všech starostí. Jakmile si stoupnu na skate, tak prostě nejsou žádné problémy, prostě jsem já a ten skate.“</i></p> <p>MAREK: „<i>Nevím, jestli mi skateboarding ovlivňuje soukromý život. Asi ano. Čas věnuji své rodině i prknu. V mém životě je skateboarding jedna z věcí, které jsou tady pořád, lidé odcházejí a přicházejí, ale skateboarding tady pořád je, je to zábava, je to něco, co mě odměňuje.“</i></p> <p>ONDRA: „<i>Asi nijak. Asi jen, že každý, kdo jezdí, měl nějaké zranění, protože skateboarding je prostě nebezpečný. Někteří znají své hranice lépe než jiní a někteří mají více zranění. Když jsi do toho blázen, zraníš se. Pár pádů jsem měl, odnesly to kolena, kotníky. Zatím nic vážného.“</i></p> <p>HONZA: „<i>Můj soukromý život to ovlivňuje pouze v tom smyslu, že se nemusím na nikoho vázat.“</i></p> <p>JANA: „<i>Víra v lidi a lásku. Vztahem k přírodě, k hodnotám života. Například na utváření názoru na lidi a hodnoty pomíjivé a trvalé.“</i></p>

	<p>RUDA: „Soukromý život není nijak ovlivněn, snad pouze tím, že mám koníčky spojené s přírodou. Sbíráám brouky.“</p>
<p>Zpestřuje</p>	<p>LUKÁŠ: „Soukromý život mi to neovlivňuje, spíše zpestřuje náš rodinný život formou dobrodružství.“</p> <p>PAVEL: „Tak motorkářství mi ovlivňuje můj soukromý život asi dost. Řekl bych tak skoro na 50 procent. Jelikož jsem prezidentem našeho kolečkového klubu, tak mám na svých bedrech i organizování všech akcí. Samozřejmě nejsem na to sám, ale stejně to zabere dost času.“</p> <p>ROMAN: „Na tuto otázku nejsem schopen odpovědět. Žiju pro motorky na plno, a proto jsem tomu přizpůsobil i svou práci. Takže můžu říci, že asi ovlivňuje úplně ve všem. Neumím si představit, co bych dělal jiného nebo jinak.“</p> <p>DAVID: „Skateboarding pro mě znamená tu největší pohodu v životě, absolutní odreagovávác ode všeho, od všech starostí. Jakmile si stoupnu na skate, tak prostě nejsou žádné problémy, prostě jsem já a ten skate.“</p> <p>MAREK: „Nevím, jestli mi skateboarding ovlivňuje soukromý život. Asi ano. Čas věnuji své rodině i prknu. V mém životě je skateboarding jedna z věcí, které jsou tady pořád, lidé odcházejí a přicházejí, ale skateboarding tady pořád je, je to zábava, je to něco, co mě odměňuje.“</p> <p>ONDRA: „Asi nijak. Asi jen, že každý, kdo jezdí, měl nějaké zranění, protože skateboarding je prostě nebezpečný. Někteří znají své hranice lépe než jiní a někteří mají více zranění. Když jsi do toho blázen, zraníš se. Pár pádů jsem měl, odnesly to kolena, kotníky. Zatím nic vážného.“</p> <p>HONZA: „Můj soukromý život to ovlivňuje pouze v tom smyslu, že se nemusím na nikoho vázat.“</p> <p>JANA: „Víra v lidi a lásku. Vztahem k přírodě, k hodnotám života. Například na utváření názoru na lidi a hodnoty pomíjivé a trvalé.“</p> <p>RUDA: „Soukromý život není nijak ovlivněn, snad pouze tím, že mám koníčky spojené s přírodou. Sbíráám brouky.“</p>

Zdroj: vlastní

Příloha č. 7 – Setkávání

SETKÁVÁNÍ	VÝPOVĚĎ INFORMANTŮ
Místa setkávání	<p>LUKÁŠ: „Dříve jsme vždy jezdili k někomu domů. Později jsme měli <i>vlastní klubovnu</i>, kde se scházíme do dnes. Není to povinné, kdo má čas, tak přijde, spíše přijede. O víkendu. Přes týden je každý v práci. Když je naplánována akce, <i>sraz nebo hromadná vyjížďka</i>, to je jiná. Každý se snaží dorazit.“</p> <p>PAVEL: „Každý týden se setkáváme <i>v klubovně</i>, říkáme tomu house. Ten jsme si postavili u kámoše na pozemku, už před lety. Dostal ho od prarodičů.“</p> <p>ROMAN: „Dříve pravidelně <i>v motocyklovém baru</i>. Posledních cca 6 let spíše nahodile a občas nějaký ten <i>moto sraz, společné vyjížďky a výroční srazy</i>.“</p> <p>DAVID: „Skateboardingu je o svobodě, volnosti, způsob jak se mohu vyjádřit. Nemáme pravidelné setkání. Jen místa. Kdykoliv se rozhodnu a dorazím třeba na Štváňu (<i>skatepark</i>), vždy tam budou skatem prostě kámoši.“</p> <p>MAREK: „Nemáme pravidelné setkávání. Víme, že vždy ve skateparku budou kámoši. Na <i>závodech</i> nebo na <i>dni skateboardingu</i>, který se koná 21. června, se sejdou snad všichni, kteří skateboardingem žijou.“</p> <p>ONDRA: „Když sportujeme, tak <i>ve skateparku</i>, popřípadě <i>na streetu</i>, to jsou místa, kde jsou <i>schody</i>, pod kterými je chodník s hladkým materiálem, jako je nový asfalt nebo mramor.“</p> <p>HONZA: „Některé <i>osady mají svá místa</i>. Tam jezdíme častěji během roku. Jinak se setkáváme třeba na <i>výročních ohních různých osad</i> nebo jen tak, když se domluvíme s kamarády, tak podnikneme třeba <i>i společný výšlap</i>. Pokud se mi chce, tak v týdnu zajdu <i>do hospůdky na slezinu nějaké osady</i>, což taky není pravidlem. Záleží na okolnostech.“</p> <p>JANA: „Dříve každý víkend, nyní už méně. Pracovní vytížení dnešní doby nám ubírá čas na zábavu a to je velká škoda. Naše setkání není</p>

	<p><i>pravidelné, ale jednou za měsíc určitě. Máme společné campy-tábořiště, společné sruby, ty jsou dřevěné a v Praze hospody, kde se konají pravidelné i občasné srazy.“</i></p> <p>RUDA: „<i>Do přírody jezdím na místa, která chci vidět a projít. Jinak v osadě máme tzv. sleziny jedenkrát týdně. Na této slezině se hraje, zpívá a klábosí. Žádná povinná účast není. Tramping je volnost a to je na tom krásný a vzácný.“</i></p>
<p>Četnost setkávání</p>	<p>LUKÁŠ: „<i>Dříve jsme vždy jezdili k někomu domů. Později jsme měli vlastní klubovnu, kde se scházíme do dnes. Není to povinné, kdo má čas, tak přijde, spíše přijede. O víkendu. Přes týden je každý v práci. Když je naplánována akce, sraz nebo hromadná vyjížďka, to je jiná. Každý se snaží dorazit.“</i></p> <p>PAVEL: „<i>Každý týden se setkáváme v klubovně, říkáme tomu house. Ten jsme si postavili u kámoše na pozemku, už před lety. Dostal ho od prarodičů.“</i></p> <p>ROMAN: „<i>Dříve pravidelně v motocyklovém baru. Posledních cca 6 let spíše nahodile a občas nějaký ten moto sraz, společné vyjížďky a výroční srazy.“</i></p> <p>DAVID: „<i>Skateboardingů je o svobodě, volnosti, způsob jak se mohu vyjádřit. Nemáme pravidelné setkání. Jen místa. Kdykoliv se rozhodnu a dorazím třeba na Štváňu (skatepark), vždy tam budou skatem prostě kámoši.“</i></p> <p>MAREK: „<i>Nemáme pravidelné setkávání. Víme, že vždy ve skateparku budou kámoši. Na závodech nebo na dni skateboardingu, který se koná 21. června, se sejdou snad všichni, kteří skateboardingem žijou.“</i></p> <p>ONDRA: „<i>Když sportujeme, tak ve skateparku, popřípadě na streetu, to jsou místa, kde jsou schody, pod kterými je chodník s hladkým materiálem, jako je nový asfalt nebo mramor.“</i></p> <p>HONZA: „<i>Některé osady mají svá místa. Tam jezdíme častěji během roku. Jinak se setkáváme třeba na výročních ohních různých osad nebo jen tak, když se domluvíme s kamarády, tak podnikneme třeba i společný výšlap. Pokud se mi chce, tak v týdnu zajdu do hospůdky</i></p>

na slezinu nějaké osady, což taky není pravidlem. Záleží na okolnostech.“

JANA: „*Dříve každý víkend, nyní už méně. Pracovní vytížení dnešní doby nám ubírá čas na zábavu a to je velká škoda. Naše setkání není pravidelné, ale jednou za měsíc určitě. Máme společné campy-tábořiště, společné sruby, ty jsou dřevěné a v Praze hospody, kde se konají pravidelné i občasné srazy.“*

RUDA: „*Do přírody jezdím na místa, která chci vidět a projít. Jinak v osadě máme tzv. sleziny jedenkrát týdně. Na této slezině se hraje, zpívá a klábosí. Žádná povinná účast není. Tramping je volnost a to je na tom krásný a vzácný.“*

Zdroj: vlastní

Příloha č. 8 – Pravidla

PRAVIDLA	VÝPOVĚĚš INFORMANTŮ
Psaná pravidla	<p>LUKÁŠ: „Psané nemáme, stále mezi námi existuje důvěra. Nepsanými se řídí každý motorkář. Tykání, zdravení při jízdě a pomoc.“</p> <p>PAVEL: „Nějaká <i>psaná pravidla máme</i>. Tak pár jich je. Například <i>podmínky přijímání člena nebo rozhodování o klubu a jiné</i>. A ty nepsaná jsou asi pro všechny motorkáře stejná. Pomoc na silnici, zdravení zvednutím ruky na motorce, všichni motorkáři si tykají.“</p> <p>ROMAN: „Některé skupiny svá pravidla určitě mají. Členem takovéto skupiny nejsem, takže se řídím spíše svým životním postojem. Nepsaná pravidla, která dodržuje většina, je zdravení za jízdy a tykání.“</p> <p>DAVID: „Já myslím, že ani jedny pravidla ve skateboardingu nejsou. Aspoň o nich nevím.“</p> <p>MAREK: „Nejedná se o kolektivní sport, ale o individuální. O žádných pravidlech nevím. Možná se dá chápat jako pravidlo, že <i>nosíme helmu, nekouří se a nepije se alkohol ve skateparku</i>.“</p> <p>ONDRA: „Můžu mluvit asi <i>o pravidlech psaných ve skateparku</i>, kde se <i>nekouří, nepije alkohol a používají se ochranné pomůcky</i>. Ale o jiných asi ne, jestli nějaké jsou, tak já je neznám.“</p> <p>HONZA: „Existují nepsaná pravidla, která se přenáší, ale nikdo neřeší, jak je kdo dodržuje, protože většinou je nikdo neporušuje, např. pravidlo posvátného ohně. Do posvátného ohně se nic nehází.“</p> <p>JANA: „Jistá nepsaná pravidla existují, ale záleží na každém z nás. Spíše jsou to pravidla vžitá. Jedno z nich je určitě, že nepodrazím své přátele.“</p> <p>RUDA: „Jistá nepsaná pravidla určitě jsou jako chránit přírodu, ctít ji, pravidla volnosti, ale je na každém, jak je přijme.“</p>
Nepsaná pravidla	<p>LUKÁŠ: „Psané nemáme, stále mezi námi existuje důvěra. <i>Nepsanými se řídí každý motorkář. Tykání, zdravení při jízdě a pomoc.</i>“</p>

	<p>PAVEL: „Nějaká psaná pravidla máme. Tak pár jich je. Například podmínky přijímání člena nebo rozhodování o klubu a jiné. A ty nepsaná jsou asi pro všechny motorkáře stejná. Pomoc na silnici, zdravení zvednutím ruky na motorce, všichni motorkáři si tykají.“</p> <p>ROMAN: „Některé skupiny svá pravidla určitě mají. Členem takovéto skupiny nejsem, takže se řídím spíše svým životním postojem. Nepsaná pravidla, která dodržuje většina, je zdravení za jízdy a tykání.“</p> <p>DAVID: „Já myslím, že ani jedny pravidla ve skateboardingu nejsou. Aspoň o nich nevím.“</p> <p>MAREK: „Nejedná se o kolektivní sport, ale o individuální. O žádných pravidlech nevím. Možná se dá chápat jako pravidlo, že nosíme helmu, nekouří se a nepije se alkohol ve skateparku.“</p> <p>ONDRA: „Můžu mluvit asi o pravidlech psaných ve skateparku, kde se nekouří, nepije alkohol a používají se ochranné pomůcky. Ale o jiných asi ne, jestli nějaké jsou, tak já je neznám.“</p> <p>HONZA: „Existují nepsaná pravidla, která se přenáší, ale nikdo neřeší, jak je kdo dodržuje, protože většinou je nikdo neporušuje, např. pravidlo posvátného ohně. Do posvátného ohně se nic nehází.“</p> <p>JANA: „Jistá nepsaná pravidla existují, ale záleží na každém z nás. Spíše jsou to pravidla vžitá. Jedno z nich je určitě, že nepodrazím své přátele.“</p> <p>RUDA: „Jistá nepsaná pravidla určitě jsou jako chránit přírodu, ctít ji, pravidla volnosti, ale je na každém, jak je přijme.“</p>
Pravidla nejsou	<p>LUKÁŠ: „Psané nemáme, stále mezi námi existuje důvěra. Nepsanými se řídí každý motorkář. Tykání, zdravení při jízdě a pomoc.“</p> <p>PAVEL: „Nějaká psaná pravidla máme. Tak pár jich je. Například podmínky přijímání člena nebo rozhodování o klubu a jiné. A ty nepsaná jsou asi pro všechny motorkáře stejná. Pomoc na silnici, zdravení zvednutím ruky na motorce, všichni motorkáři si tykají.“</p> <p>ROMAN: „Některé skupiny svá pravidla určitě mají. Členem takovéto skupiny nejsem, takže se řídím spíše svým životním</p>

postojem. Nepsaná pravidla, která dodržuje většina, je zdravení za jízdy a tykáni.“

DAVID: *„Já myslím, že ani jedny pravidla ve skateboardingu nejsou. Aspoň o nich nevím.“*

MAREK: *„Nejedná se o kolektivní sport, ale o individuální. O žádných pravidlech nevím. Možná se dá chápat jako pravidlo, že nosíme helmu, nekouří se a nepije se alkohol ve skateparku.“*

ONDRA: *„Můžu mluvit asi o pravidlech psaných ve skateparku, kde se nekouří, nepije alkohol a používají se ochranné pomůcky. Ale o jiných asi ne, jestli nějaké jsou, tak já je neznám.“*

HONZA: *„Existují nepsaná pravidla, která se přenáší, ale nikdo neřeší, jak je kdo dodržuje, protože většinou je nikdo neporušuje, např. pravidlo posvátného ohně. Do posvátného ohně se nic nehází.“*

JANA: *„Jistá nepsaná pravidla existují, ale záleží na každém z nás. Spíše jsou to pravidla vžitá. Jedno z nich je určitě, že nepodrazím své přátele.“*

RUDA: *„Jistá nepsaná pravidla určitě jsou jako chránit přírodu, ctít ji, pravidla volnosti, ale je na každém, jak je přijme.“*

Zdroj: vlastní

Příloha č. 9 – Hodnoty

HODNOTY	VÝPOVĚĎ INFORMANTŮ
Rodina	<p>LUKÁŠ: „<i>Rodina, kamarádství, svoboda, krása z jízdy, odvaha, motorka, čest. Všechny tyto hodnoty, které jsou pro mě důležité, v motorkářství nacházím, včetně utuzování manželství, kdy jsme spolu bez dětí a jako za svobodna.</i>“</p> <p>PAVEL: „<i>Jak bych je asi seřadil? Svoboda jednoznačně na prvním místě, pak motorka, zdraví, práce. A jestli je nacházím v motorkářství? Určitě všechny, až na to zdraví. Ale jezdím s rozumem, nejsem žádný pošuk, který chce ukázat světu, že je nejrychlejší. Tak vlastně taky. Zatím jsem neměl žádnou bouračku.</i>“</p> <p>ROMAN: „<i>Svoboda, pro mě úplně nejpodstatnější věc. Nemám rád, když mi někdo něco diktuje, zakazuje nebo něco musím. Motorka je pro mě především o svobodě. Například jedu kam chci, jak rychle chci, na jak dlouho chci a budu tam dělat, co budu chtít. Samozřejmě v takových mezích abych tím nepoškozoval a neuváděl do nepohody ostatní obyvatele naší krásné planety. Což je často velice těžké, protože si uvědomuji, že i jiní lidé, pes a další by se mnou chtěli trávit čas.</i>“</p> <p>DAVID: „<i>Svobodu, přátelství, zdraví, volnost. Všechny tyto hodnoty nacházím v této subkultuře. Jednoduše řečeno: svoboda a kámoši.</i>“</p> <p>MAREK: „<i>Každou překážku, kterou mám v životě, můžu překonat, jako na tom prkně. Svoboda, přátelství, sebevyjádření, to vše je můj životní styl a nacházím to ve skateboardingu. Skateboarding je určitě způsob, jak udržet děti dál od špatností. Když nedělají nic, tak jsou pořád v pokušení zkoušet drogy, pít alkohol a různé špatné věci. Skateboarding je čistě a jednoduše zábava, něco co mohou děti dělat sami, nepotřebují trenéra.</i>“</p> <p>ONDRA: „<i>Vzdělání, rodina, svoboda, přátelství, klid. Tato subkultura umožňuje každému vyznávat to, co chce ve stylu žít a nech žít, alespoň pro mě a okruh mých přátel a známých.</i>“</p> <p>HONZA: „<i>Určitá povinnost k přírodě, pomoci kamarádům, klid,</i></p>

	<p><i>svoboda. Všechny tyto hodnoty jsou pro mě důležité a nacházím je v našem trampování.“</i></p> <p>JANA: „<i>Jako je čestnost, přátelství, rovné jednání, možnost vyjádření názoru, ale i láska k přírodě, zvířatům a určitě i k hudbě. Všechny tyto hodnoty jsou v trampingu.“</i></p> <p>RUDA: „<i>Kamarádství, která trvají už desetiletí, pomoc bližnímu, volnost a svobodu. Vždy je najdu v našem společenství nebo, jak říkáte vy, subkultuře.“</i></p>
Přátelství	<p>LUKÁŠ: „<i>Rodina, kamarádství, svoboda, krása z jízdy, odvaha, motorka, čest. Všechny tyto hodnoty, které jsou pro mě důležité, v motorkářství nacházím, včetně utužování manželství, kdy jsme spolu bez dětí a jako za svobodna.“</i></p> <p>PAVEL: „<i>Jak bych je asi seřadil? Svoboda jednoznačně na prvním místě, pak motorka, zdraví, práce. A jestli je nacházím v motorkářství? Určitě všechny, až na to zdraví. Ale jezdím s rozumem, nejsem žádný pošuk, který chce ukázat světu, že je nejrychlejší. Tak vlastně taky. Zatím jsem neměl žádnou bouračku.“</i></p> <p>ROMAN: „<i>Svoboda, pro mě úplně nejpodstatnější věc. Nemám rád, když mi někdo něco diktuje, zakazuje nebo něco musím. Motorka je pro mě především o svobodě. Například jedu kam chci, jak rychle chci, na jak dlouho chci a budu tam dělat, co budu chtít. Samozřejmě v takových mezích abych tím nepoškozoval a neuváděl do nepohody ostatní obyvatele naší krásné planety. Což je často velice těžké, protože si uvědomuji, že i jiní lidé, pes a další by se mnou chtěli trávit čas.“</i></p> <p>DAVID: „<i>Svobodu, přátelství, zdraví, volnost. Všechny tyto hodnoty nacházím v této subkultuře. Jednoduše řečeno: svoboda a kámoši.“</i></p> <p>MAREK: „<i>Každou překážku, kterou mám v životě, můžu překonat, jako na tom prkně. Svoboda, přátelství, sebevyjádření, to vše je můj životní styl a nacházím to ve skateboardingu. Skateboarding je určitě způsob, jak udržet děti dál od špatností. Když nedělají nic, tak jsou pořád v pokušení zkoušet drogy, pít alkohol a různé špatné věci. Skateboarding je čistě a jednoduše zábava, něco co mohou děti dělat</i></p>

	<p>sami, nepotřebují trenéra.“</p> <p>ONDRA: „Vzdělání, rodina, svoboda, přátelství, klid. Tato subkultura umožňuje každému vyznávat to, co chce ve stylu žít a nech žít, alespoň pro mě a okruh mých přátel a známých.“</p> <p>HONZA: „Určitá povinnost k přírodě, pomoci kamarádům, klid, svoboda. Všechny tyto hodnoty jsou pro mě důležité a nacházím je v našem trampování.“</p> <p>JANA: „ Jako je čestnost, přátelství, rovné jednání, možnost vyjádření názoru, ale i láska k přírodě, zvířatům a určitě i k hudbě. Všechny tyto hodnoty jsou v trampingu.“</p> <p>RUDA: „Kamarádství, která trvají už desetiletí, pomoc bližnímu, volnost a svobodu. Vždy je najdu v našem společenství nebo, jak říkáte vy, subkultuře.“</p>
Svoboda	<p>LUKÁŠ: „Rodina, kamarádství, svoboda, krása z jízdy, odvaha, motorka, čest. Všechny tyto hodnoty, které jsou pro mě důležité, v motorkářství nacházím, včetně utužování manželství, kdy jsme spolu bez dětí a jako za svobodna.“</p> <p>PAVEL: „Jak bych je asi seřadil? Svoboda jednoznačně na prvním místě, pak motorka, zdraví, práce. A jestli je nacházím v motorkářství? Určitě všechny, až na to zdraví. Ale jezdím s rozumem, nejsem žádný pošuk, který chce ukázat světu, že je nejrychlejší. Tak vlastně taky. Zatím jsem neměl žádnou bouračku.“</p> <p>ROMAN: „Svoboda, pro mě úplně nejpodstatnější věc. Nemám rád, když mi někdo něco diktuje, zakazuje nebo něco musím. Motorka je pro mě především o svobodě. Například jedu kam chci, jak rychle chci, na jak dlouho chci a budu tam dělat, co budu chtít. Samozřejmě v takových mezích abych tím nepoškozoval a neuváděl do nepohody ostatní obyvatele naší krásné planety. Což je často velice těžké, protože si uvědomuji, že i jiní lidé, pes a další by se mnou chtěli trávit čas.“</p> <p>DAVID: „Svobodu, přátelství, zdraví, volnost. Všechny tyto hodnoty nacházím v této subkultuře. Jednoduše řečeno: svoboda a kámoši.“</p> <p>MAREK: „Každou překážku, kterou mám v životě, můžu překonat,</p>

	<p>jako na tom prkně. Svoboda, přátelství, sebevyjádření, to vše je můj životní styl a nacházím to ve skateboardingu. Skateboarding je určitě způsob, jak udržet děti dál od špatností. Když nedělají nic, tak jsou pořád v pokušení zkoušet drogy, pít alkohol a různé špatné věci. Skateboarding je čistě a jednoduše zábava, něco co mohou děti dělat sami, nepotřebují trenéra.“</p> <p>ONDRA: „Vzdělání, rodina, svoboda, přátelství, klid. Tato subkultura umožňuje každému vyznávat to, co chce ve stylu žij a nech žít, alespoň pro mě a okruh mých přátel a známých.“</p> <p>HONZA: „Určitá povinnost k přírodě, pomoci kamarádům, klid, svoboda. Všechny tyto hodnoty jsou pro mě důležité a nacházím je v našem trampování.“</p> <p>JANA: „Jako je čestnost, přátelství, rovné jednání, možnost vyjádření názoru, ale i láska k přírodě, zvířatům a určitě i k hudbě. Všechny tyto hodnoty jsou v trampingu.“</p> <p>RUDA: „Kamarádství, která trvají už desetiletí, pomoc bližnímu, volnost a svobodu. Vždy je najdu v našem společenství nebo, jak říkáte vy, subkultuře.“</p>
Ostatní hodnoty	<p>LUKÁŠ: „Rodina, kamarádství, svoboda, krása z jízdy, odvaha, motorka, čest. Všechny tyto hodnoty, které jsou pro mě důležité, v motorkářství nacházím, včetně utužování manželství, kdy jsme spolu bez dětí a jako za svobodna.“</p> <p>PAVEL: „Jak bych je asi seřadil? Svoboda jednoznačně na prvním místě, pak motorka, zdraví, práce. A jestli je nacházím v motorkářství? Určitě všechny, až na to zdraví. Ale jezdím s rozumem, nejsem žádný pošuk, který chce ukázat světu, že je nejrychlejší. Tak vlastně taky. Zatím jsem neměl žádnou bouračku.“</p> <p>ROMAN: „Svoboda, pro mě úplně nejpodstatnější věc. Nemám rád, když mi někdo něco diktuje, zakazuje nebo něco musím. Motorka je pro mě především o svobodě. Například jedu kam chci, jak rychle chci, na jak dlouho chci a budu tam dělat, co budu chtít. Samozřejmě v takových mezích abych tím nepoškozoval a neuváděl do nepohody ostatní obyvatele naší krásné planety. Což je často</p>

velice těžké, protože si uvědomuji, že i jiní lidé, pes a další by se mnou chtěli trávit čas.“

DAVID: „*Svobodu, přátelství, **zdraví**, volnost. Všechny tyto hodnoty nacházím v této subkultuře. Jednoduše řečeno: svoboda a kámoši.“*

MAREK: „*Každou překážku, kterou mám v životě, můžu překonat, jako na tom prkně. Svoboda, přátelství, **sebevyjádření**, to vše je můj životní styl a nacházím to ve skateboardingu. Skateboarding je určitě způsob, jak udržet děti dál od špatností. Když nedělají nic, tak jsou pořád v pokušení zkusit drogy, pít alkohol a různé špatné věci. Skateboarding je čistě a jednoduše zábava, něco co mohou děti dělat sami, nepotřebují trenéra.“*

ONDRA: „***Vzdělání**, rodina, svoboda, přátelství, **klid**. Tato subkultura umožňuje každému vyznávat to, co chce ve stylu žít a nech žít, alespoň pro mě a okruh mých přátel a známých.“*

HONZA: „*Určitá **povinnost k přírodě**, pomoci kamarádům, **klid**, svoboda. Všechny tyto hodnoty jsou pro mě důležité a nacházím je v našem trampování.“*

JANA: „*Jako je **čestnost**, přátelství, **rovné jednání**, **možnost vyjádření názoru**, ale i láska k přírodě, zvířatům a určitě i k hudbě. Všechny tyto hodnoty jsou v trampingu.“*

RUDA: „*Kamarádství, která trvají už desetiletí, pomoc bližnímu, volnost a svobodu. Vždy je najdu v našem společenství nebo, jak říkáte vy, subkultuře.“*

Zdroj: vlastní

Příloha č. 10 – Vztah k subkultuře

VZTAH K SUBKULTUŘE	VÝPOVĚĎ INFORMANTŮ
Aktivní člen	<p>LUKÁŠ: „Tak určitě jsem <i>aktivní člen</i>. Účastním se skoro všech akcí, poslouchám hudbu (nejradši máme kapelu Brutus), jezdím v motorkářském oblečení. Motorkářskou koženou bundu nosím někdy, i když zrovna nejedu na motorce.“</p> <p>PAVEL: „Jsem <i>prezidentem našeho klubu</i>. Posloucháme stejnou hudbu a všichni jezdíme v koženém oblečení, ale s rozumem. Na bezpečnost dbáme, to zase jó. Setkáváme se s jinými kluby, <i>pořádáme akce</i> např. střelby, víceboj, na které zveme ostatní podobné kluby a oni zase nás, když pořádají nějaké akce. Jezdíme každým rokem na dovolenou, bez ženských. Spíme pod širákem mimo campy. Ženy s námi byly jen jednou, poprvé, a pak už nikdy. Nejsou na to stavěny.“</p> <p>ROMAN: „<i>Aktivní člen z počátku</i>. Později spíše pasivní krom společných moto výletů a výročních srazů, ale i tak jsem spíše individualista. <i>Poslední rok zase aktivní člen</i> vzhledem k mé práci, která je závislá na co největším počtu motorkářů. V podstatě jde o prezentaci firmy a doufám, že dobrou.“</p> <p>DAVID: „Tak určitě poslechem hudby, posloucháme stejné kapely, stejný styl muziky. Samozřejmě oblečení, které nosím i mimo ježdění na prkně. Mikina, skejt'ácký boty a kšiltovka je moje skoro každodenní oblečení. Chodím <i>na soutěže, srazy a akce</i>.“</p> <p>MAREK: „Každá skupinka skatem se stylizuje. Poslechem stejné kapely, oblečením ať už širokými volnými kalhotami nebo úzkými, ale pohodlnými. Hlavní znak skejt'áků je kšiltovka a skejt'ácký boty. Mikina s kapucí je taky jedním z hlavních znaků skejt'áků. Skateboarding je o svobodě, o volnosti, o kámoších. Skateparky jsou naše klubovny. Nikdy tam nejsi sám.“</p> <p>ONDRA: „Preferuji skateové oblečení ve volném čase, rád podporuji</p>

	<p><i>oblíbené firmy, které podporují skateboarding, účastním se jako divák závodů i různých akcí.“</i></p> <p>HONZA: <i>„Na cestách určité oblečení, ale není pravidlem. Určitě hudbu především tramské písně, na potaších (potlach) osad respektování zvyklostí osad.“</i></p> <p>JANA: <i>„Jsem aktivní členkou. Účastním se srazů, potlachů i mimořádných setkání. My trampové máme většinou stejné názory, posloucháme stejnou hudbu, rádi zpíváme s kytarou u ohňů a chodíme v oblečení, které nám vyhovuje na těle, a přírodu nedráždíme poslední módou.“</i></p> <p>RUDA: <i>„Pokud jedu ven, tak oblečení je jedno jaké, ale většinou zelená barva. Určitě poslechem hudby, samozřejmě tramské písničky s kytarou. Jezdívám i na setkání osad.“</i></p>
<p>Pasivní člen</p>	<p>LUKÁŠ: <i>„Tak určitě jsem aktivní člen. Účastním se skoro všech akcí, poslouchám hudbu (nejradši máme kapelu Brutus), jezdím v motorkářském oblečení. Motorkářskou koženou bundu nosím někdy, i když zrovna nejedu na motorce.“</i></p> <p>PAVEL: <i>„Jsem prezidentem našeho klubu. Posloucháme stejnou hudbu a všichni jezdíme v koženém oblečení, ale s rozumem. Na bezpečnost dbáme, tó zase jó. Setkáváme se s jinými kluby, pořádáme akce např. střelby, víceboj, na které zveme ostatní podobné kluby a oni zase nás, když pořádají nějaké akce. Jezdíme každým rokem na dovolenou, bez ženských. Spíme pod širákem mimo campy. Ženy s námi byly jen jednou, poprvé, a pak už nikdy. Nejsou na to stavěny.“</i></p> <p>ROMAN: <i>„Aktivní člen z počátku. Později spíše pasivní krom společných moto výletů a výročních srazů, ale i tak jsem spíše individualista. Poslední rok zase aktivní člen vzhledem k mé práci, která je závislá na co největším počtu motorkářů. V podstatě jde o prezentaci firmy a doufám, že dobrou.“</i></p> <p>DAVID: <i>„Tak určitě poslechem hudby, posloucháme stejné kapely, stejný styl muziky. Samozřejmě oblečení, které nosím i mimo ježdění na prkně. Mikina, skejtácký boty a kšiltovka je moje skoro</i></p>

	<p><i>každodenní oblečení. Chodím na soutěže, srazy a akce.“</i></p> <p>MAREK: <i>„Každá skupinka skatem se stylizuje. Poslechem stejné kapely, oblečením ať už širokými volnými kalhotami nebo úzkými, ale pohodlnými. Hlavní znak skejt’áků je kšiltovka a skejt’ácký boty. Mikina s kapucí je taky jedním z hlavních znaků skejt’áků. Skateboarding je o svobodě, o volnosti, o kámoších. Skateparky jsou naše klubovny. Nikdy tam nejsi sám.“</i></p> <p>ONDRA: <i>„Preferuji skateové oblečení ve volném čase, rád podporuji oblíbené firmy, které podporují skateboarding, účastním se jako divák závodů i různých akcí.“</i></p> <p>HONZA: <i>„Na cestách určité oblečení, ale není pravidlem. Určitě hudbu především trampské písničky, na potaších (potlach) osad respektování zvyklostí osad.“</i></p> <p>JANA: <i>„Jsem aktivní členkou. Účastním se srazů, potlachů i mimořádných setkání. My trampové máme většinou stejné názory, posloucháme stejnou hudbu, rádi zpíváme s kytarou u ohňů a chodíme v oblečení, které nám vyhovuje na těle a přírodu nedráždíme poslední módou.“</i></p> <p>RUDA: <i>„Pokud jedu ven, tak oblečení je jedno jaké, ale většinou zelená barva. Určitě poslechem hudby, samozřejmě trampské písničky s kytarou. Jezdívám i na setkání osad.“</i></p>
<p>Oblečení</p>	<p>LUKÁŠ: <i>„Tak určitě jsem aktivní člen. Účastním se skoro všech akcí, poslouchám hudbu (nejradši máme kapelu Brutus), jezdím v motorkářském oblečení. Motorkářskou koženou bundu nosím někdy, i když zrovna nejedu na motorce.“</i></p> <p>PAVEL: <i>„Jsem prezidentem našeho klubu. Posloucháme stejnou hudbu a všichni jezdíme v koženém oblečení, ale s rozumem. Na bezpečnost dbáme, tó zase jó. Setkáváme se s jinými kluby, pořádáme akce např. střelby, víceboj, na které zveme ostatní podobné kluby a oni zase nás, když pořádají nějaké akce. Jezdíme každým rokem na dovolenou, bez ženských. Spíme pod širákem mimo campy. Ženy s námi byly jen jednou, poprvé, a pak už nikdy. Nejsou na to stavěny.“</i></p>

	<p>ROMAN: „Aktivní člen z počátku. Později spíše pasivní krom společných moto výletů a výročních srazů, ale i tak jsem spíše individualista. Poslední rok zase aktivní člen vzhledem k mé práci, která je závislá na co největším počtu motorkářů. V podstatě jde o prezentaci firmy a doufám, že dobrou.“</p> <p>DAVID: „Tak určitě poslechem hudby, posloucháme stejné kapely, stejný styl muziky. Samozřejmě oblečení, které nosím i mimo ježdění na prkně. Mikina, skejt'ácký boty a kšiltovka je moje skoro každodenní oblečení. Chodím na soutěže, srazy a akce.“</p> <p>MAREK: „Každá skupinka skatem se stylizuje. Poslechem stejné kapely, oblečením at' už širokými volnými kalhotami nebo úzkými, ale pohodlnými. Hlavní znak skejt'áků je kšiltovka a skejt'ácký boty. Mikina s kapucí je taky jedním z hlavních znaků skejt'áků. Skateboarding je o svobodě, o volnosti, o kámoších. Skateparky jsou naše klubovny. Nikdy tam nejsi sám.“</p> <p>ONDRA: „Preferuji skateové oblečení ve volném čase, rád podporuji oblíbené firmy, které podporují skateboarding, účastním se jako divák závodů i různých akcí.“</p> <p>HONZA: „Na cestách určitě oblečení, ale není pravidlem. Určitě hudbu především tramské písně, na potaších (potlach) osad respektování zvyklostí osad.“</p> <p>JANA: „Jsem aktivní členkou. Účastním se srazů, potlachů i mimořádných setkání. My trampové máme většinou stejné názory, posloucháme stejnou hudbu, rádi zpíváme s kytarou u ohňů a chodíme v oblečení, které nám vyhovuje na těle a přírodu nedráždíme poslední módou.“</p> <p>RUDA: „Pokud jedu ven, tak oblečení je jedno jaké, ale většinou zelená barva. Určitě poslechem hudby, samozřejmě tramské písničky s kytarou. Jezdívám i na setkání osad.“</p>
Společná hudba	<p>LUKÁŠ: „Tak určitě jsem aktivní člen. Účastním se skoro všech akcí, poslouchám hudbu (nejradši máme kapelu Brutus), jezdím v motorkářském oblečení. Motorkářskou koženou bundu nosím někdy, i když zrovna nejedu na motorce.“</p>

PAVEL: „Jsem prezidentem našeho klubu. *Posloucháme stejnou hudbu* a všichni jezdíme v koženém oblečení, ale s rozumem. Na bezpečnost dbáme, to zase jó. Setkáváme se s jinými kluby, pořádáme akce např. střelby, víceboj, na které zveme ostatní podobné kluby a oni zase nás, když pořádají nějaké akce. Jezdíme každým rokem na dovolenou, bez ženských. Spíme pod širákem mimo campy. Ženy s námi byly jen jednou, poprvé, a pak už nikdy. Nejsou na to stavěny.“

ROMAN: „Aktivní člen z počátku. Později spíše pasivní krom společných moto výletů a výročních srazů, ale i tak jsem spíše individualista. Poslední rok zase aktivní člen vzhledem k mé práci, která je závislá na co největším počtu motorkářů. V podstatě jde o prezentaci firmy a doufám, že dobrou.“

DAVID: „Tak určitě *poslechem hudby*, posloucháme stejné kapely, stejný styl muziky. Samozřejmě oblečení, které nosím i mimo ježdění na prkně. Mikina, skejt'ácký boty a kšiltovka je moje skoro každodenní oblečení. Chodím na soutěže, srazy a akce.“

MAREK: „Každá skupinka skatem se stylizuje. *Poslechem stejné kapely*, oblečením ať už širokými volnými kalhotami nebo úzkými, ale pohodlnými. Hlavní znak skejt'áků je kšiltovka a skejt'ácký boty. Mikina s kapucí je taky jedním z hlavních znaků skejt'áků. Skateboarding je o svobodě, o volnosti, o kámoších. Skateparky jsou naše klubovny. Nikdy tam nejsi sám.“

ONDRA: „Preferuji skate oblečení ve volném čase, rád podporuji oblíbené firmy, které podporují skateboarding, účastním se jako divák závodů i různých akcí.“

HONZA: „Na cestách určité oblečení, ale není pravidlem. Určitě *hudbu především trampské písně*, na potaších (potlach) osad respektování zvyklostí osad.“

JANA: „Jsem aktivní členkou. Účastním se srazů, potlachů i mimořádných setkání. My trampové máme většinou stejné názory, *posloucháme stejnou hudbu, rádi zpíváme s kytarou u ohňů* a chodíme v oblečení, které nám vyhovuje na těle, a přírodu

nedráždíme poslední módou.“

RUDA: „*Pokud jedu ven, tak oblečení je jedno jaké, ale většinou zelená barva. Určitě **poslechem hudby, samozřejmě tramské písničky s kytarou.** Jezdívám i na setkání osad.“*

Zdroj: vlastní

Příloha č. 11 – Návykové a omamné látky

NÁVYKOVÉ A OMAMNÉ LÁTKY	VÝPOVĚĎ INFORMANTŮ
Návykové látky	<p>LUKÁŠ: „<i>Alkohol v přiměřené míře, dříve i občas trávu, teď už ne.</i>“</p> <p>PAVEL: „<i>Můj postoj není negativní. Ale jen k trávě, tu si občas dám. Pivko a někdy i panáka tvrdého si dám taky. Vše s mírou.</i>“</p> <p>ROMAN: „<i>Jak by řekl Bolek Polívka „jsem normální alkoholik“. Mám moc rád sladší pivo. Tvrdý alkohol téměř nepiji, jen na vodě rum jako tekutý svetr. Nekuřák a marihuanu jsem měl pouze 3x v životě. Tvrdé drogy vůbec neznám, ani nevím, kde bych je koupil.</i>“</p> <p>DAVID: „<i>Negativní. Alkohol požívám, ale jen občas.</i>“</p> <p>MAREK: „<i>Někdy jsem si zakouřil marijánku, ale to už si ani nepamatuji, kdy to bylo naposled. Alkohol piji, ale nic nepřeháním.</i>“</p> <p>ONDRA: „<i>Můj postoj k návykovým látkám je takový, že jako nejhorší návykovou látku vnímám alkohol. Má nejhorší sociální konsekvence (následky, pozn. autora) a po něm tvrdé drogy. Panáka či pivo si občas dám. Jako mladý jsem vyzkoušel a rekreačně si příležitostně zakouřil i marihuanu, kterou vnímám jako kulturní plodinu, lidstvem využívanou již 8000 let.</i>“</p> <p>HONZA: „<i>Návykové a omamné látky zavrhuji. Pivu se nevyhýbám, ale jen v malém množství.</i>“</p> <p>JANA: „<i>Záporný a nikdy jsem ji neužila. Alkohol mi nevadí, občas si dám pivo.</i>“</p> <p>RUDA: „<i>K omamným látkám je můj postoj velmi negativní. Posezení u piva v mezích, v malé míře.</i>“</p>
Omamné látky	<p>LUKÁŠ: „<i>Alkohol v přiměřené míře, dříve i občas trávu, teď už ne.</i>“</p> <p>PAVEL: „<i>Můj postoj není negativní. Ale jen k trávě, tu si občas dám. Pivko a někdy i panáka tvrdého si dám taky. Vše s mírou.</i>“</p> <p>ROMAN: „<i>Jak by řekl Bolek Polívka „jsem normální alkoholik“. Mám moc rád sladší pivo. Tvrdý alkohol téměř nepiji, jen na vodě rum jako tekutý svetr. Nekuřák a marihuanu jsem měl pouze 3x</i></p>

v životě. Tvrdé drogy vůbec neznám, ani nevím, kde bych je koupil.“

DAVID: „*Negativní. Alkohol požívám, ale jen občas.“*

MAREK: „*Někdy jsem si zakouřil marijánku, ale to už si ani nepamatuji, kdy to bylo naposled. Alkohol piji, ale nic nepřeháním.“*

ONDRA: „*Můj postoj k návykovým látkám je takový, že jako nejhorší návykovou látku vnímám alkohol. Má nejhorší sociální konsekvence (následky, pozn. autora) a po něm tvrdé drogy. Panáka či pivo si občas dám. Jako mladý jsem vyzkoušel a rekreačně si příležitostně zakouřil i marihuanu, kterou vnímám jako kulturní plodinu, lidstvem využívanou již 8000 let.“*

HONZA: „*Návykové a omamné látky zavrhuji. Pivu se nevyhýbám, ale jen v malém množství.“*

JANA: „*Záporný a nikdy jsem ji neužila. Alkohol mi nevadí, občas si dám pivo.“*

RUDA: „*K omamným látkám je můj postoj velmi negativní. Posezení u piva v mezích, v malé míře.“*

Zdroj: vlastní

Příloha č. 12 – Vlastní sdělení

VLASTNÍ SDĚLENÍ	VÝPOVĚĎ INFORMANTŮ
Pocit radosti	<p>LUKÁŠ: „<i>Moje současná mašina je BMW 1200 GS Adventure a je skvělá. Jel jsem na ní přes tři sta za hodinu. Ale to byl jen test, normálně tak nejezdím.</i>“</p> <p>PAVEL: „<i>Udělal jsem si přestavbu z motorky Suzuki GSXR 1000 na Street. Dá se to vytáhnout až na 300 km za hodinu. Ale tak rychle nejezdím, jen jsem zkoušel, co dokáže.</i>“</p> <p>ROMAN: -</p> <p>DAVID: „<i>Skateboarding je spojený se smyslem pro přátelství a s rodinným setkáním se skateboardisty, kteří cestují. Nemusíte mluvit stejným jazykem, můžete spolu jezdit a může vás to bavit. Ve skateboardingu neexistuje jazyková bariéra, slovník pojmů je v angličtině a všichni skaters je znají. Mluvím z vlastní zkušenosti, když jsem byl na dovolené s prknem ve Španělsku.</i>“</p> <p>MAREK: „<i>Když jsem začal se skateboardingem, myslel jsem si, že přestanu, až mi bude 18, protože si udělám řidičák a budu dospělý. Teď je mi 35, mám dvě děti, ženu, dům a zaměstnání a stejně miluji skateboarding tak, jako na začátku. Zním lidi, kterým je přes padesát a stále jezdí. Proč přestávat? Dokud můžu stát, můžu jezdit!</i>“</p> <p>ONDRA: „<i>Jako v každé společnosti lidí lze i mezi skatery natrefit na osoby hloupé, omezené, hrubé, ale také na osoby kamarádké, vstřícné a vzdělané. Skateboarding rozvíjí u člověka individualitu, kreativitu, a současně spojuje lidi a přemostuje, podobně jako jiné sporty, kontinenty, rasy, národnosti a vyznání.</i>“</p> <p>HONZA: „<i>Jsem rád, že jsem našel tramping a potkal na svých cestách tolik různorodých a báječných lidí, kteří mi obohatili životní cestu. Písněmi, básněmi, poznáním, šikovností.</i>“</p> <p>JANA: „<i>Pro trampa je důležitá především volnost, to, že ho nikdo neomezuje a nesoudí.</i>“</p> <p>RUDA: „<i>Trampské hnutí nebo jak to nazvat, má své začátky již</i></p>

	<p><i>po 1. světové válce a byla to touha po svobodě, volnosti a úniku z těžké reality doby. Tramping není žádné sdružení. Setkávají se lidi, kteří mají rádi přírodu, cestování, volnost, svobodu, tramskou muziku tzv. lampárny.“</i></p>
<p>Spojování lidí</p>	<p>LUKÁŠ: „<i>Moje současná mašina je BMW 1200 GS Adventure a je skvělá. Jel jsem na ní přes tři sta za hodinu. Ale to byl jen test, normálně tak nejezdím.“</i></p> <p>PAVEL: „<i>Udělal jsem si přestavbu z motorky Suzuki GSXR 1000 na Street. Dá se to vytahnout až na 300 km za hodinu. Ale tak rychle nejezdím, jen jsem zkoušel, co dokáže.“</i></p> <p>ROMAN: -</p> <p>DAVID: „<i>Skateboarding je spojený se smyslem pro přátelství a s rodinným setkáním se skateboardisty, kteří cestují. Nemusíte mluvit stejným jazykem, můžete spolu jezdit a může vás to bavit. Ve skateboardingu neexistuje jazyková bariéra, slovník pojmů je v angličtině a všichni skaters je znají. Mluvím z vlastní zkušenosti, když jsem byl na dovolené s prknem ve Španělsku.“</i></p> <p>MAREK: „<i>Když jsem začal se skateboardingem, myslel jsem si, že přestanu, až mi bude 18, protože si udělám řidičák a budu dospělý. Ted' je mi 35, mám dvě děti, ženu, dům a zaměstnání a stejně miluji skateboarding tak, jako na začátku. Zním lidi, kterým je přes padesát a stále jezdí. Proč přestávat? Dokud můžu stát, můžu jezdit!“</i></p> <p>ONDRA: „<i>Jako v každé společnosti lidí lze i mezi skatery natrefit na osoby hloupé, omezené, hrubé, ale také na osoby kamarádké, vstřícné a vzdělané. Skateboarding rozvíjí u člověka individualitu, kreativitu, a současně spojuje lidi a přemost'uje, podobně jako jiné sporty, kontinenty, rasy, národnosti a vyznání.“</i></p> <p>HONZA: „<i>Jsem rád, že jsem našel tramping a potkal na svých cestách tolik různorodých a báječných lidí, kteří mi obohatili životní cestu. Písněmi, básněmi, poznáním, šikovností.“</i></p> <p>JANA: „<i>Pro trampa je důležitá především volnost, to, že ho nikdo neomezuje a nesoudí.“</i></p> <p>RUDA: „<i>Tramské hnutí nebo jak to nazvat, má své začátky již</i></p>

	<p><i>po 1. světové válce a byla to touha po svobodě, volnosti a úniku z těžké reality doby. Tramping není žádné sdružení. Setkávají se lidi, kteří mají rádi přírodu, cestování, volnost, svobodu, trampskou muziku tzv. lampárny.</i>“</p>
<p>Rozvoj osobnosti</p>	<p>LUKÁŠ: „<i>Moje současná mašina je BMW 1200 GS Adventure a je skvělá. Jel jsem na ní přes tři sta za hodinu. Ale to byl jen test, normálně tak nejezdím.</i>“</p> <p>PAVEL: „<i>Udělal jsem si přestavbu z motorky Suzuki GSXR 1000 na Street. Dá se to vytahnout až na 300 km za hodinu. Ale tak rychle nejezdím, jen jsem zkoušel, co dokáže.</i>“</p> <p>ROMAN: -</p> <p>DAVID: „<i>Skateboarding je spojený se smyslem pro přátelství a s rodinným setkáním se skateboardisty, kteří cestují. Nemusíte mluvit stejným jazykem, můžete spolu jezdit a může vás to bavit. Ve skateboardingu neexistuje jazyková bariéra, slovník pojmů je v angličtině a všichni skaters je znají. Mluvím z vlastní zkušenosti, když jsem byl na dovolené s prknem ve Španělsku.</i>“</p> <p>MAREK: „<i>Když jsem začal se skateboardingem, myslel jsem si, že přestanu, až mi bude 18, protože si udělám řidičák a budu dospělý. Teď je mi 35, mám dvě děti, ženu, dům a zaměstnání a stejně miluji skateboarding tak, jako na začátku. Zním lidi, kterým je přes padesát a stále jezdí. Proč přestávat? Dokud můžu stát, můžu jezdit!</i>“</p> <p>ONDRA: „<i>Jako v každé společnosti lidí lze i mezi skatery natrefit na osoby hloupé, omezené, hrubé, ale také na osoby kamarádské, vstřícné a vzdělané. Skateboarding rozvíjí u člověka individualitu, kreativitu, a současně spojuje lidi a přemostuje, podobně jako jiné sporty, kontinenty, rasy, národnosti a vyznání.</i>“</p> <p>HONZA: „<i>Jsem rád, že jsem našel tramping a potkal na svých cestách tolik různorodých a báječných lidí, kteří mi obohatili životní cestu. Písněmi, básněmi, poznáním, šikovností.</i>“</p> <p>JANA: „<i>Pro trampa je důležitá především volnost, to, že ho nikdo neomezuje a nesoudí.</i>“</p> <p>RUDA: „<i>Trampské hnutí nebo jak to nazvat, má své začátky již</i></p>

	<p><i>po 1. světové válce a byla to touha po svobodě, volnosti a úniku z těžké reality doby. Tramping není žádné sdružení. Setkávají se lidi, kteří mají rádi přírodu, cestování, volnost, svobodu, tramskou muziku tzv. lampárny.“</i></p>
--	---

Zdroj: vlastní